

PREGÀRIES PER LES VÍCTIMES I A FAVOR DE LA PAU

Humanitat contra barbàrie

Espelmes, flors i missatges al capdamunt de la Rambla, lloc de l'atemptat.

P 3-6 i 13

PAPA FRANCESC: «Que la violència cega del terrorisme no trobi lloc al món!»

SEBASTIÀ TALTAVULL: «Han estat dies de llàgrimes, però sobretot de molta humanitat»

VIQUI MOLINS: «Em quedo amb les precioses i sinceres pregàries que s'han organitzat»

Entrevista a Justino Martínez Pérez, missioner combonià al Brasil

P 10-11

Vers una nova pastoral de la gent gran

Juan Manuel Bajo Llauredó, director del Secretariat Interdiocesà de la Pastoral de Salut, explica que «la pastoral de la persona gran ha de tenir per objectiu la promoció humana integral i donar resposta a la gran qüestió: què ha de fer i què fa l'Església per la persona gran?» I posa com a model la paràbola del bon samarità. P 20-21

Pensant-ho millor

Santedat en la malaltia:
una tarda a l'hospitalNúria Ferret i
Canale
Orde de les Verges

Es diu A., és anciana i està ingressada a Traumatologia. Cal parlar-li cridant perquè hi sent poc i gairebé no hi veu, però de seguida s'alegra quan li dic que li porto la comunió. Tota ella és alegria i bondat. Em diu que té ganes de tornar «a casa», és a dir, a la residència, i em sorprèn d'aquest comentari, ja que és la primera vegada que algú em diu que té ganes d'anar a la residència! Corro la cortina que separa el seu llit del de l'altra companya, cercant una mica d'intimitat, i començo a resar les oracions. Ella em segueix a grans veus, assentint de tant en tant amb el cap, com si digués: «Sí, sí, hi estic d'acord... Pare nostre, que esteu en el cel...» Li dono la comunió i la seva cara s'il·lumina, els ulls fixos en el buit de la cambra que no pot veure. «Quina meravella», comença a repetir. «Gràcies, gràcies... Quina meravella!» Surto de l'habitació convençuda que aquella anciana quasi sorda i cega, en cadira de rodes, pot veure Jesús i viu en la joia de la seva presència. «Fel·liços els nets de cor, perquè veuran Déu!» (Mt 5,8).

I. és d'un país africà, on ha deixat els fills i la mare, a qui no veu des de fa quatre anys. L'han

ingressada més d'una vegada a causa d'un càncer i ara crec que el té al cap. Em diu que el més important per a ella en aquests moments és la comunió i que no perdrà mai la fe, encara que es trobi a cinc minuts de la mort. Li dono un rosari de Lourdes que li he portat i m'acomio amb un petó al front. «Dona, és gran la teva fe!» (Mt 15,28).

La G., amb 22 anys, ha perdut el seu primer i únic fill, prematur, a les tres setmanes d' haver nascut. Em mira plorant i em diu que dona gràcies per totes les benediccions que li han vingut a través d'aquest nen, que ara és al cel amb Déu.

El F.J., groc com una llimona, amb el ventre infladíssim i panteixant, em pregunta així que em veu: «M'has portat la comunió?», i quan jo m'interesso per saber com està, de seguida afegeix que, passi el que passi, estarà bé. Ara és a casa, amb cures paliatives, esperant l'hora de la Trobada. «Aquests són els qui venen de la gran tribulació... Déu eixugarà totes les llàgrimes dels seus ulls» (Ap 7,14.17).

Pensant-ho millor, gràcies, Senyor, per aquest «núvol tan gran de testimonis» (He 12,1)!

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 29 d'agost de 1484: Giovanni Battista Cibo, escollit Papa Innocenci VIII

Zoom

Eduard Brufau

La primera setmana d'agost va tenir lloc la setena edició de la Jornada Asiàtica de la Joventut, que va aplegar milers de joves catòlics d'aquest continent. Enguany la trobada ha tingut lloc a Indonèsia, el país amb més musulmans del món. Joves catòlics i musulmans van poder parlar de diàleg interreligiós i el repte de la pau.

La setmana
en tuits**Papa Francesc @Pontifex_es**

Reso per totes les víctimes dels atemptats d'aquests dies. Que la violència cega del terrorisme no trobi lloc al món!

Jaume Pujol @PujolJaume

Arquebisbe de Tarragona

Preguem també, junt amb els de Barcelona, pels ferits de Cambrils i les seves famílies. Rebutgem tot tipus de violència

Camí Mendoza @Camí_Cambrils

Alcaldessa de Cambrils

No deixarem que canviïn els nostres valors. Som terra de pau, acollida i solidaritat i ho seguirem sent. @AdaColau @ajcambrils #NoTenimPor

Francesc Romeu @franromeu

Capellà i periodista

Demà tornarem a les Rambles, i hi portarem unes flors, i pensarem en la sang de les víctimes innocents, i tornarà a ser la Rambla de les Flors!

Mar Albajar @maralbajar

Abadessa de Sant Benet de Montserrat

Avui, més que mai, donem respostes de pau. Plorem el dolor amb la força de la vida. I estimem encara més

Cardenal Sistach @sistachcardenal

Arquebisbe emèrit de Barcelona

Condemno rotundament l'atemptat realitzat a Barcelona amb morts i ferits, que omple els nostres cors de dolor i solidaritat amb les víctimes

RàdioEstel

senzillament...

BONA MÚSICA

De dilluns a divendres
de 8 h a 17 h
FÓRMULA ESTEL

Editorial

Compromís per a la prevenció

Estem commocionats pel terrible atemptat de Barcelona i la rèplica de Cambrils. S'ha anat contra la població civil, amb quinze morts i més d'un centenar de ferits, en uns escenaris que per a molts barcelonins són familiars i fins i tot habituals. Podríem fàcilment haver estat entre les víctimes. El terror aquesta vegada ens ha tocat molt de prop. És esfereïdor pensar que les proporcions haurien pogut ser molt més grans. L'eficient actuació dels Mossos i altres cossos de seguretat ho ha impedit: a ells el nostre reconeixement. Així com als equips mèdics i d'infermeria dels diversos centres hospitalaris que han atès persones ferides, algunes en estat crític.

El papa Francesc ha condemnat aquesta violència cega, com una «ofensa gravíssima al Creador» i ha elevat les seves pregàries perquè el Senyor «ens ajudi a seguir treballant amb determinació per la pau i la concòrdia en el món». El cardenal Omella, en l'homilia a la missa per la pau i la concòrdia

celebrada a la Sagrada Família, ha dit: «Estem en un lloc sagrat que Antoni Gaudí va concebre com un temple reparador, un lloc per pregar pels pecats del món: que potser no és un pecat gravíssim atemptar contra éssers humans, alguns infants? La nostra oració i la nostra presència en aquest lloc sant és signe de repulsa per l'atemptat, perquè el Senyor canviï el nostre cor de pedra i ens en doni un de carn.» Els bisbes de Catalunya en la seva nota, després d'expressar el seu condol, manifesten que la ciutat de Barcelona «sempre ha estat compromesa per la causa de la pau i de la justícia».

Podríem dir el mateix de totes les ciutats i pobles de Catalunya. Aquest compromís no pot cessar, però la pau s'ha d'anar teixint cada dia amb paciència i amb dedicació, amb esforç, amb enginy.... Vivim en una societat multiètnica i la formació religiosa i ètica és fonamental. No podem estigmatitzar tants musulmans que conviuen pacíficament entre nosaltres. Sembla que els autors

materials dels atemptats eren nois formats ja a Catalunya. És important de prevenir, de legislar adequadament l'educació, implementant ja la formació religiosa en les diverses tradicions. No es pot deixar en mans d'imams radicals. I a més és molt fàcil que un adolescent o un jove, per a qui la frontera entre realitat i ficció sovint està difuminada, vulgui reproduir en primera persona una escena d'atropellament massiu que potser ha vist més d'una vegada en la pantalla de la tauleta, de l'ordinador o de la tele. I encara és més fàcil si se sent empès o instrumentalitzat per una cèl·lula fonamentalista radical que ha vist frustrades les seves expectatives d'una acció criminal maldestra i destinada a ser molt més sanguinària encara.

Des de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel, expressem el nostre condol als familiars de les víctimes, el suport als ferits i a les famílies trencades, i alhora refermem el nostre compromís per l'educació en la pau i la concòrdia.

La redacció us proposa

Cent anys de casals d'estiu

Jaume Moret va impulsar el 1917 a Girona aquesta iniciativa P 8

Dos paradigmes de la solidaritat

La princesa Diana de Gal·les i la mare Teresa de Calcuta P 19

El Misteri de la Selva, un any més

Es representa aquesta joia del teatre medieval a la Selva del Camp P 9

Esglésies del Vallès Oriental

Acaben aquestes rutes espirituals pels temples de la geografia catalana P IV-V

Un nou llindar

Primer escoltar, després parlar

Sebastià Taltavull
Anglada

Bisbe auxiliar de
Barcelona Administrador
apostòlic de Mallorca

Aquesta és la regla d'or del diàleg, un exercici al qual no s'està gaire avesat. En el món de la comunicació domina sovint la incomunicació perquè la part que la configura es creu amb el dret d'imposar-la perquè altres interessos la mouen. Llavors, no hi ha diàleg, sols monòlegs. Una família entorn de la taula, cadascú amb el seu mòbil i parlant amb l'exterior; físicament junts, però molt lluny els uns dels altres. Un grup de nois i noies en rotllana, junts, cara a cara, es miren, però no s'escolten ni parlen, parlen amb altres. Una parella passejant, agafats de la mà, però cadascú comunicant-se amb algú altre. Ho és tot això, veritable comunicació?

El costum de la juxtaposició interpersonal ens fa físicament propers, però existencialment molt allunyats. És el drama d'una societat mediàtica que crea grans soledats, individualismes que fan estèril qualsevol intent de relació humana. El resultat sol ésser la indiferència o fins i tot el menyspreu: l'altre ja no interessa si no és per fer-ne d'ell una peça d'utilitat en benefici propi. És trist arribar a aquest punt quan no s'ha fet l'esforç humil d'escoltar, quan no hi ha hagut interès per posar entre l'un i l'altre un mínim d'humanitat. Per tant, primer escoltar, sobretot escoltar, després parlar però des d'allò que s'ha produït en el moment de l'escolta.

El diàleg, com tot mitjà de relació humana, està dins aquests paràmetres. És la paraula que m'arriba a través de l'altre, mitjançant la seva correspondència a la meva iniciativa de comunicació. Del diàleg caldrà parlar-ne sovint. I parlar-ne des de molts angles diversos, ja que tots els aspectes i àmbits de la vida ho necessiten.

El diàleg amb Déu té les mateixes característiques i està amarat tot ell de confiança. Per això, la pregària es nodreix de la capacitat d'escoltar i només pot esdevenir paraula pronunciada quan s'ha deixat omplir el cor de l'amor de Déu. Només prega escoltant qui se sent estimat, només prega parlant qui està disposat a estimar.

Pregàries davant la barbàrie terrorista

L'Església expressa la seva proximitat amb les víctimes i el compromís amb la pau i la

Eduard Brufau i
Rosa María Jané Chueca
Barcelona

El brutal atac terrorista de Barcelona del 17 d'agost ha provocat una onada de solidaritat arreu del planeta. L'Església, encapçalada pel papa Francesc, ha expressat, des del primer moment, el rebuig total a aquest atemptat i, alhora, el seu compromís per continuar treballant per l'amor i la concòrdia. El Pontífex, ha explicat el director de la sala de premsa del Vaticà, Greg Burke, segueix «amb gran preocupació el que passa a Barcelona». I ha confirmat que Francesc «prega per les víctimes d'aquest atemptat i desitja expressar la seva proximitat a tot el poble espanyol, en particular als ferits i a les famílies de les víctimes».

Els bisbes de Catalunya també han mostrat la seva consternació per les víctimes mortals i les desenes de ferits. A través d'un comunicat han condemnat «la barbàrie» de l'atac i «el menyspreu que significa per la vida humana i la seva dignitat. Cap causa no justifica la violència ni la mort de ningú».

Els prelatos catalans han encomanat les víctimes mortals «a la misericòrdia de Déu» i «preguen intensament» pels ferits, familiars i afectats, així «com per tota l'arxidiòcesi de Barcelona, i els acompanyen solidàriament en el dolor per aquesta tragèdia que ha tingut lloc en una ciutat com Barcelona, sempre compromesa per la causa de la pau i de la justícia».

Twitter ha estat l'eina escollida per altres bisbes per fer arribar la seva veu. És el cas del cardenal Lluís Martínez Sistach, que ha dit que «condemno rotundament l'atac que omple els nostres cors de dolor i solidaritat»; de l'arquebisbe Jaume Pujol, «preguem per totes les víctimes i ferits de l'atac a Barcelona, també pels seus familiars. M'uneixo al seu dolor»; o del bisbe Taltavull, «condemno l'atac comès a Barcelona. Encomano l'ànima de les víctimes i acompanyo en la pregària els seus familiars». També el bisbe Josep Àngel Saiz ha expressat la pregària i la solidaritat a través de les xarxes socials, així com el bisbe Francesc Pardo. La proximitat dels bisbes catalans amb les víctimes s'ha posat encara més de manifest l'endemà mateix de l'atac, quan el cardenal Omella i Mons. Taltavull han visitat alguns dels ferits ingressats a diversos hospitals de Barcelona.

D'altra banda, la Unió de Religiosos de Catalunya (URC) ha publicat un missatge expressant la «consternació» i també ha recordat les persones «sacsejades» per l'atac terrorista: «Els testimonis directes, els que se n'han pogut escapar, els qui han acollit en els seus locals els qui fugien cercant refugi, els qui han atès les víctimes i, sobretot, els familiars dels afectats.» La URC ha mostrat el seu compromís «de continuar sent constructors de pau i de concòrdia i oferir l'ajuda que calgui. Creiem profundament que l'amor, la justícia i la pau són més forts que l'odi,

El cardenal Omella ha presidit la missa a la Sagrada Família. / Pep Daudé / Basílica de la Sagrada Família

Eucaristia

La missa a Santa Anna ha acabat amb una encesa d'espelmes al lloc de l'atac.

la violència i la destrucció», per això «des de la fe, continuarem pregant i treballant per generar l'harmonia que ens permet conviure plegats sense que ningú temi a ningú». D'entre les comunitats religioses que s'han pronunciat arran de l'atac destaca el monestir de Montserrat, que ha manifestat el seu «rebuig» i «consternació» per l'atac a Barcelona «i l'altre intent de sembrar el terror a Cambrils». Han destacat la pregària i solidaritat amb les víctimes i les famílies i la defensa d'una «societat democràtica on el respecte a la vida i a la llibertat de totes les persones siguin els fonaments per a una convivència pacífica i fraterna».

Més mostres de solidaritat

La Conferència Episcopal Espanyola (CEE), amb un comunicat, s'ha afegit a la condemna de l'atac i ha mostrat la seva proximitat i pregària amb les víctimes i les famílies. Així mateix ha volgut transmetre «el nostre suport a tota la societat, que és atacada amb aquestes accions». Segons la CEE, el

i el totalitarisme».

Els bisbes espanyols han demanat a tots els creients que preguin a Déu que «concedeixi el descans etern a les persones mortes, restableixi la salut de la resta de víctimes, consol als familiars, ompli de pau els cors de les persones de bona voluntat i mai més no es repeteixin aquestes accions menyspreables». Mitjançant els comptes de Twitter diversos bisbes espanyols han manifestat el seu condol; el secretari general de la Conferència Episcopal espanyola, José María Gil Tamayo, ha escrit: «Seguim amb preocupació i pregàries la situació de les víctimes de l'atropellament massiu a les Rambles.» L'arquebisbe de Madrid, el cardenal Carlos Osoro, també s'ha mostrat «consternat per l'atac de Barcelona; prego per les víctimes i les seves famílies». Les mostres de condol també han arribat de l'Església catòlica de França, país molt castigat pel terrorisme. El portaveu de la Conferència de Bisbes francesos, Mons. Olivier Ribadeau Dumas, ha assegurat: «Mai no ens resignarem al fet que es mati pretesament en nom de Déu. Preguem a Déu que faci sempre de nosaltres uns artesans de pau.»

També el secretari general del Consell Mundial de les Esglésies, Olav Fykse, ha demanat posar fi als atacs contra persones innocents: «Sabem que vivim en un moment perillós. Del que podem estar segurs és que el Déu de la vida vol que tots gaudim de la plenitud de la vida. (...) Tots hem de ser veïns els uns dels altres, veïns el sentit d'esperança dels quals pugui enfortir-se plegats.»

Diverses entitats d'Església compromeses amb el diàleg i la pau s'han afegit al rebuig de la violència terrorista. Des del seu Twitter, Cristianisme i Justícia ha assegurat que «Des de Barcelona, ens unim al dolor de la nostra ciutat i preguem perquè la pau regni de nou al nostre món». A títol personal, des del seu compte de Twitter, el president de Cristianisme i Justícia, Xavi Casanovas, ha afirmat que «La mort no tindrà mai

BISBES CATALANS

«Cap causa no justifica la violència ni la mort de ningú»

UNIÓ DE RELIGIOSOS

«Creiem profundament que l'amor, la justícia i la pau són més forts que l'odi, la violència i la destrucció»

terrorisme és «una pràctica intrínsecament perversa, del tot incompatible amb una visió moral de la vida, justa i raonable. No només vulnera greument el dret a la vida i a la llibertat, sinó que és mostra de la intolerància més dura

convivència

a la catedral de Tarragona presidida per Mons. Jaume Pujol. / MCS Arquebisbat de Tarragona

la darrera paraula». Pel que fa a FundiPau, els seus responsables han emès una comunicació en què es mostren «profundament commoguts i entristits, ens sentim molt a prop de les víctimes de l'atemptat de Barcelona i de les seves famílies. Ens unim al seu dolor i al de tota la ciutadania.» Els membres d'aquesta entitat també han volgut reforçar el seu compromís ferm amb la pau: «Això ens urgeix i ens exigeix més a continuar amb el treball per la pau. Un treball que és complex, de fons, a vegades poc visible. Un treball que no és una ingenuïtat, sinó una necessitat urgent. Fem una crida a tots els ciutadans a superar l'odi, a enfortir-nos després de la terrible sotragada, i amb força i compromís renovats, treballar per fer del nostre país i del nostre món un espai on sigui possible per a tothom viure amb dignitat i en pau.»

També els moviments d'Església s'han afegit a les mostres de rebuig de la violència i de condol per les víctimes. La Comunitat de Sant'Egidio ha emès una nota en què «s'uneix al dolor de tota la ciutat i el país enfront al gra-

víssim atemptat de Barcelona. La mort de tantes víctimes innocents, entre les quals hi ha infants, ens obliga a tots a aturar-nos, manifestant solidaritat i proximitat, recolliment i pregària en memòria de qui ha perdut la vida per una lògica de violència insensata i monstruosa, que té l'objectiu de minar les arrels de la convivència.»

D'altra banda, aquests dies s'han organitzat diverses pregàries per la pau, com la convocada per la mateixa Comunitat de Sant'Egidio l'endemà dels atemptats a la basílica dels Sants Just i Pastor de Barcelona, o l'organitzada el dissabte 19 d'agost pel Grup de Diàleg Interreligiós de Manresa al Convent de Santa Clara de la capital del Bages.

Misses en memòria de les víctimes

En els dies immediatament posteriors als atemptats de Barcelona i Cambrils s'han celebrat diverses eucaristies en record de les víctimes i en favor de la pau. La primera d'elles ha tingut lloc el

dissabte 19 al vespre a l'església de Santa Anna de Barcelona, molt propera al lloc dels tràgics esdeveniments. Davant dels nombrosos assistents el rector de la parròquia, Mn. Peio Sánchez, ha tingut molt presents tots els morts i els ferits: «Hem posat 14 espelmes als peus del ciri pasqual que ens presideix. Al costat de les persones que han mort, la llum del Crist Ressuscitat, presència silenciosa però eficaç enmig de la nit. Vides innocents trencades tràgicament per la violència d'un odi fet violència atroz i indiscriminada, nens, joves, pares i mares. La nostra pregària també es trasllada als hospitals, on 53 ferits lluiten, sostinguts pel personal sanitari, per vèncer i recobrar la vida.» Així mateix Mn. Peio ha demanat pregar per tot el mal que afecta el conjunt de la humanitat en forma de guerres, desigualtats i altres formes de violència.

Diumenge al matí s'ha celebrat a la catedral de Tarragona, arxidiòcesi a la qual pertany Cambrils, una missa presidida per l'arquebisbe Jaume Pujol. Entre els centenars de fidels hi havia l'alcalde de Tarragona, Josep-Fèlix Ballesteros, i diversos representants de l'ajuntament de Cambrils. En l'homília Mons. Jaume Pujol ha recordat que «l'Evangeli de Jesús ens convida a combatre el mal amb la força del bé, que mai no ens hem de cansar de practicar, i a defensar els valors de la civilització cristiana». Així mateix ha demanat pregar perquè Crist converteixi els cors dels terroristes i també ha tingut paraules d'agraïment «pel treball abnegat dels cossos de seguretat, de les autoritats, del personal sanitari i tants voluntaris que s'han abocat en l'ajut als afectats com també les nombroses mostres de solidaritat que hem rebut al llarg d'aquests dies».

Finalment, la basílica de la Sagrada Família de Barcelona, ha acollit una eucaristia multitudinària presidida pel cardenal Joan Josep Omella i concelebrada pel cardenal Lluís Martínez Sistach, l'arquebisbe d'Urgell, Mons. Joan Enric Vives, els bisbes de Terrassa i de Sant Feliu, Mons. Josep Àngel Saiz i Mons. Agustí Cortés, i els bisbes auxiliars de Barcelona i Terrassa, Mons. Sebastià Taltavull i Mons. Salvador Cristau. Davant de les màximes autoritats de Catalunya i d'Espanya, el cardenal ha fet saber que el Papa li havia trucat per trametre-li personalment el seu condol. En l'homília ha remarcat el fet que la celebració hagi tingut lloc a la Sagrada Família, «que Antoni Gaudí va projectar per ser un temple reparador, és a dir, un lloc per pregar pels pecats del món». L'arquebisbe de Barcelona també ha afirmat que «la pau és el millor aliment de les nostres vides i per guanyar aquest aliment no hem d'escatimar esforços». Al començament de l'eucaristia Mons. Taltavull també ha llegit unes paraules de reflexió i sobretot d'agraïment per la solidaritat demostrada per moltes persones en els moments més difícils: «Han estat dies de llàgrimes, però sobretot de molta humanitat. Hem comprovat l'esforç i la solidaritat de tots els ciutadans, des de la seva voluntat de cooperar, el seu càrrec institucional o la seva professió, arriscant fins i tot la seva vida». El bisbe auxiliar de Barcelona també ha expressat un desig de pau i de confiança: «Volem la concòrdia del nostre poble i la pau, lluny de tota violència i terror. "No tingueu por", com ha ressonat al carrer aquests dies.»

Missatge conciliador de les comunitats islàmiques

La comunitat musulmana de Catalunya ha estat de les primeres a reaccionar poc després de l'atemptat a la capital catalana. Mitjançant diversos comunicats han condemnat enèrgicament l'acció terrorista i s'uneixen al dolor dels familiars de les víctimes.

En un manifest el Consell Islàmic de Catalunya condemna «amb la més gran determinació l'atac terrorista i bàrbar comès en contra dels ciutadans de Barcelona. Aquest acte violent i covard, aquestes macabres accions criminals i terroristes, són atacs a la democràcia, la llibertat, la convivència i tota la humanitat. Des de la nostra entitat federativa, ens unim al dol de la nostra ciutat de Barcelona i a totes les famílies que estan patint la pèrdua dels seus estimats. Expressem el nostre suport i condol a les famílies de les víctimes, així com la nostra solidaritat amb Barcelona davant d'aquest terrible crim». D'altra banda, la Unió de Comunitats Islàmiques de Catalunya també ha expressat «la seva més enèrgica condemna i repulsa per l'atemptat terrorista comès a Barcelona. [...] Els musulmans catalans expressem el seu condol a les famílies de les víctimes, desitjant la plena recuperació dels ferits i transmeten la seva solidaritat amb el poble barceloní, català i espanyol. Davant d'aquest fet criminal la Unió de Comunitats Islàmiques de Catalunya reitera el seu ple compromís en la lluita contra qualsevol tipus de terrorisme, i espera que els responsables d'aquests atemptats puguin ser detinguts i portats davant la justícia com més aviat millor».

D'altra banda, la comunitat jueva Atid de Barcelona ha manifestat que està molt afectada per aquest esdeveniment terrorista i ha deixat clara «la nostra condemna i solidaritat amb les víctimes, ferits i les seves famílies».

Terrorisme global

Els atemptats de la Rambla de Barcelona i del passeig marítim de Cambrils han succeït després d'atacs de característiques semblants que han tingut lloc el darrer any a diverses ciutats europees com ara Niça, París, Berlín, Estocolm i Londres. L'atac del 17 d'agost passat és el més mortífer que han patit Barcelona i Catalunya des de l'atemptat d'Hipercor ara fa justament 30 anys. A la resta de l'Estat no es donava un atemptat amb tantes víctimes des de l'11 de març del 2004 a Madrid, que amb gairebé 200 morts continua sent el més mortífer que ha patit mai Espanya i un dels més greus de la història d'Europa.

El cardenal Omella i Mons. Taltavull han visitat els ferits a l'hospital.

Va pregar pels difunts i els ferits dels darrers atemptats terroristes

El Papa repudia la «violència cega del terrorisme»

Aciprensa/AICA
Ciutat del Vaticà

Després del res de l'Àngelus a la plaça de Sant Pere, el diumenge 20 d'agost, el papa Francesc va demanar als fidels congregats pregar «pels difunts, pels ferits i pels seus familiars» dels darrers actes terroristes perpetrats a Burkina Faso, Espanya i Finlàndia. Així mateix, va suplicar al Senyor, «Déu de la misericòrdia i de la pau, alliberar el món d'aquesta violència inhumana. Preguem junts, en silenci, i després a la Mare de Déu».

D'aquesta manera, el Pontífex es va tornar a solidaritzar amb tots aquells que han patit les conseqüències de l'onada de terrorisme que els darrers dies ha causat 15 morts a Barcelona, 2 a Finlàndia i 17 a Burkina Fasso, així com centenars de ferits.

El papa Francesc havia expressat el dia abans el seu repudi a la «violència cega del terrorisme» i va manifestar que prega per les víctimes dels atemptats que han tingut lloc a Catalunya i a altres ciutats. «Prego per totes les víctimes dels atemptats d'aquests dies. Que la violència cega del terrorisme no trobi lloc al món!», va escriure Francesc al seu compte oficial de Twitter, en referir-se a aquests atacs terroristes.

En les seves paraules prèvies a la pregària mariana de l'Àngelus, el Papa va convidar els fidels que en els moments difícils siguin l'exemple de la dona cananea de què parla l'Evangeli, que no es va cansar de demanar a Jesús per la guarició de la seva filla, «un singular exemple de fe en la trobada de Jesús amb una dona cananea, una estrangera en relació amb els jueus».

Francesc va afirmar que «la força interior d'aquesta dona, que permet superar cada obstacle, emergeix del seu amor maternal i de la confiança que Jesús pot atendre la seva súplica. I això em fa pensar en la força de les dones». «Aquesta dona humil —va assegurar el Sant Pare— és indicada per Jesús com un exemple de fe indestructible. La seva insistència a invocar la intervenció de Crist és per a nosaltres un estímul per no desanimar-nos, per no desesperar-nos quan som oprimits per les dures proves de la vida.»

Va suplicar al Senyor alliberar el món d'aquesta violència inhumana

Adeu a la «mare Teresa del Pakistan»

Aciprensa
Pakistan

Amb un funeral d'estat va ser acomiadada el 19 d'agost, a la catedral de Sant Patrici, a la ciutat de Karachi, la religiosa alemanya Ruth Pfau, de 87 anys, coneguda com la «mare Teresa del Pakistan» per haver entregat la seva vida a l'erradicació de la lepra. El cos de la germana Ruth, religiosa de la Congregació de les Filles del Cor de Maria, que va morir el 10 d'agost passat, va ser enterrat al cementiri cristià de la ciutat. El funeral va ser transmès per gairebé totes les cadenes de televisió, un fet considerat sense precedents en un país de majoria musulmana.

Francesc recorda el beat Romero en el seu centenari

AICA / Ciutat del Vaticà

A través de l'enviat especial de la Santa Seu, el cardenal Ricardo Ezzati, *sdb*, el papa Francesc va enviar una salutació especial a San Salvador (El Salvador), on se celebra el centenari del naixement del beat Òscar Romero, bisbe i màrtir. En la seva carta, el papa Francesc va recordar Mons. Romero com un «il·lustre pastor i testimoni de l'Evangeli, defensor de l'Església i de la dignitat humana», actes que són mostra de l'«amor per tothom, especialment pels pobres, marginats i aïllats de la societat», «pregonant la justícia, la reconciliació i la pau».

Església en sortida

Turistes no, gràcies

És diferent el turisme que el viatge. El turista és un home que veu però no sap mirar, retrata i filma però és incapaç de contemplar. En canvi, el viatge és risc, és exposar-se, sortir de la ciutat plena de seguretats per tastar la intempèrie, deixar-se impregnar per persones i llocs.

Fa uns mesos el papa Francesc, durant el seu viatge apostòlic a Gènova i parlant amb joves missioners, els deia que no miressin la realitat com ho fan els turistes, a través de la pantalla de la càmera. Ser missioner és aprendre a mirar d'una manera directa: amb ulls i cor.

Debord, al seu llibre *La societat de l'espectacle*, parla del turisme com la circulació humana feta consum i, certament, és així. Fer turisme és moure's, consumir i col·leccionar moments i llocs.

És veure el món com un parc temàtic i exprimir-lo des de la pantalla, des d'allò controlat que verifica que tota la realitat és com ens l'han pintada d'antuvi des de l'agència de viatges.

Viure com un turista és viure surfent en la superficialitat, delerosos d'experiències noves que no ens commouen ni ens comprometen amb res ni amb ningú; és viure en un còmode simulacre descafeïnat d'una realitat de cartó pedra.

L'Església en sortida, missionera, no és de turisme, és de viatge. Això vol dir que s'implica, es compromet, camina, contempla i mira des de i en l'Evangeli. Els qui, de vegades, som «turistes de la vida» hem de millorar com a cristians. I en aquest cas podríem dir: «Turista no, gràcies.»

Jordi
Sánchez
Torrents

Pelegrinatges 17

Girona

Cent anys de casals d'estiu

L'any 1917 el seminarista Jaume Moret va endegar aquest model d'educació en el lleure

J. Víctor Gay
Girona

El carrer del Sac és un dels més discrets del barri vell de la ciutat de Girona, fins i tot no té sortida. Situat a l'ombra física de la parròquia del Carme, l'estiu de l'any 1917 va veure com hi feien cap grups d'infants que eren acollits per un jove seminarista que els organitzava activitats i sortides pels entorns. Jaume Moret va tenir aquella iniciativa en comprovar que molts nens i nenes no tenien on anar durant les vacances escolars. Malgrat que les estructures familiars del moment eren sensiblement diferents de les actuals, el paper dels avis, per exemple, era d'un suport important, era nombrosa la mainada que no tenia on anar.

L'oferta del seminarista Moret tenia una arrel clarament social i, fins i tot, assistencial. Acollia els infants mentre els pares eren a la feina. Les activitats eren bàsicament de jocs i entreteniments.

Ben aviat aquella iniciativa va reeixir i com que el nombre de seminaristes i, en conseqüència, de capellans joves, era important, el model es va estendre a altres parròquies de la ciutat i del bisbat, gairebé sempre amb èxit i acollida excel·lent pel que fa a la societat del moment. Igualment des de les parròquies de les diòcesis veïnes, Barcelona i Vic especialment, també es van organitzar casals d'estiu, sempre amb aquest segell parroquial que era perfectament compatible amb altres iniciatives educatives i d'esplai, tal volta més minoritàries en aquells moments, com ara l'escoltisme.

Després del parèntesi sagnant del conflicte civil, la represa de les activitats en aquests àmbits va créixer, en bona part perquè eren alternatives molt vàlides enfront dels models oficialistes. Ben aviat es va veure que calia vetllar per tal que els casals i també les colònies esdevinguessin eines importants per l'educació cristiana en el lleure dels infants.

La Fundació Esplai Girona – Mare de Déu del Mont

Ja fa seixanta anys que el bisbat va crear el Servei de Casals i el de Colònies de Vacances. Una de les activitats més importants va ser la formació dels monitors i responsables d'aquestes activitats. Així l'any 1974 el Ministeri de Cultura va reconèixer l'Escola de l'esplai com a centre de formació adreçada als educadors d'infants, adolescents i joves que treballen en l'àmbit del voluntariat i també professionals en aquesta tasca educativa. L'any 1999 el bisbat gironí va crear la Fundació Esplai Girona – Mare de Déu del Mont (FEG).

Concert «sènior» amb la música i les cançons d'estiu a la plaça de la Constitució de Girona. / Àngel Almazan

Els objectius bàsics de la Fundació són promoure, des d'una visió cristiana, l'educació en el temps lliure i el voluntariat; fomentar la participació d'infants, adolescents i joves dels grups d'esplai en les diverses activitats i accions del bisbat; fer-se presents en la societat a través de l'educació en el lleure i participar en l'animació cívica, l'educació ambiental, el respecte a la diversitat, l'educació per la pau, l'educació social...; prioritzar l'atenció a la

El model es va estendre a altres parròquies de la ciutat i del bisbat, gairebé sempre amb èxit i acollida excel·lent

infància i joventut; donar suport als centres d'esplai i a altres activitats i serveis del bisbat; impulsar i millorar les cases de colònies; vetllar per la formació dels educadors en el lleure i ser un servei obert a la societat, amb prioritat als centres d'esplai del bisbat.

No són gaires les iniciatives diocesanes d'aquest tipus que arriben a centenàries. Per fer-ne memòria i participació s'ha promogut un programa commemoratiu.

El darrer dijous de juliol es van aplegar al parc de la Devesa de Girona tots els casals d'estiu d'enguany a la ciutat, que són vint-i-cinc, amb una participació estimada de tres milers d'infants i joves. L'animació va anar a càrrec de Jordi Tonietti. La jornada va culminar al capvespre a la plaça de la Constitució on es va oferir un concert *sènior*, amb les cançons que s'han popularitzat des dels casals en el decurs del temps amb els seus tocs de folk i les tradicionals del país.

Després de la pausa de l'estiu i l'inici de curs, l'any 2018 s'inaugurarà a la Casa de Cultura de Girona una exposició commemorativa d'aquest segle de casals d'estiu, una mostra que serà itinerant per aquelles parròquies de la diòcesi amb més tradició en aquesta activitat. També s'ha previst un cicle de conferències a càrrec d'historiadors i de gent del món de l'educació. Finalment el bisbe presidirà un acte d'acció de gràcies.

Un model consolidat

Si en els seus orígens els casals van ser una iniciativa educativa i de formació en el lleure de l'Església, els bons resultats del model i la sensibilitat de les famílies van estendre el model a la societat civil. També es va acceptar en l'àmbit familiar que calia participar-hi econòmicament per fer possible l'oferta. Ajuntaments i altres institucions participen activament en aquesta oferta.

Aquest estiu són nou casals de la Fundació Esplai Girona – Mare de Déu del Mont en servei: Fornells de la Selva (únic en què tots els monitors són voluntaris), Lloret de Mar, Pineda de Mar, Vidreres, Salt, Besalú, Llagostera, Sarrià de Ter i Torroella de Montgrí.

Les xifres del total dels casals a les comarques gironines d'enguany són 438 casals, amb 25.185 participants i 3.142 monitors i directors; l'any 2016 foren 385 casals, 20.247 participants i 2.539 monitors i directors, i l'any 2015, 380 casals amb 19.585 participants i 2.301 monitors i directors.

Pel que fa a Catalunya, aquest estiu han participat en els casals 203.181 infants atesos per 24.965 monitors i directors. L'any anterior van ser 160.740 participants i 19.920 monitors i directors, i el 2015, 145.948 participants i 17.550 monitors i directors.

Aquestes xifres inclouen tots els casals organitzats per les diverses iniciatives tant d'Església com de la societat civil.

Tarragona

La representació de l'Assumpció de Madona Santa Maria és el primer text complet d'un drama o misteri assumpcionista català

El Misteri de la Selva emociona més de 700 persones

El 14 i 15 d'agost s'han fet les dues representacions a l'església de Sant Andreu Apòstol de la Selva del Camp

Redacció

La Selva del Camp

Un any més el Misteri de la Selva ha atret més de 700 persones per veure en directe les dues representacions de l'Assumpció de Maria, el 14 i 15 d'agost. L'obra va tenir una molt bona acollida de públic de tal manera que el 15 d'agost l'església de Sant Andreu

Apòstol va quedar petita.

El Misteri gaudeix d'una bona salut en el planter de joves actors i actrius que cada any entren a formar part de l'obra.

Aquest any el Misteri ha consolidat tots els papers principals i les novetats han arribat sobretot en els papers dels jueus. L'obra ha tornat a ser un punt de trobada dels selvatans i de la

gent que ha arribat des de diferents punts de les comarques tarragonines i del país.

Aquesta joia del teatre medieval català segueix el seu camí entre la part més espiritual i la versió més teatral d'alguns dels seus personatges. El cant dels cors i dels solistes es barreja amb l'actuació de jueus i diables en un paper que sorprèn l'espectador.

La representació de l'Assumpció de Madona Santa Maria és el primer text complet d'un drama o misteri assumpcionista català, anterior al misteri de València (fragmentari), del primer terç del segle XV, o al misteri d'Elx.

Molt probablement, la redacció del Misteri ha de vincular-se amb la ciutat de Tarragona, per les referències tarragonines que hi ha a les estrofes de la croada contra els musulmans, text copiat després del Misteri. I continua amb una referència a Santa Maria del Miracle, nom de l'església medieval que hi havia a l'amfiteatre que toca a l'actual platja del Miracle.

La gent de la Selva se l'ha fet seu al llarg d'aquests més de 30 anys, a través del Patronat del Misteri de la Selva, i és considerat un dels principals patrimonis culturals del poble.

In memoriam

Germana Roser Morera, missionera al Congo

Jaume Aymar i Ragolta

Director de «Catalunya Cristiana» i Ràdio Estel

«El camí és llarg, però porta cap al Pare», eren les paraules confiades de la germana Roser Morera, missionera del Sagrat Cor de Jesús, poc abans de morir a Madrid, a la residència de germanes malaltes de la seva província.

Roser Morera Serdà havia nascut a Barcelona el 17 d'agost del 1938. Ingressà a la Companyia Missionera del Sagrat Cor de Jesús i després d'un temps de preparació a París, el 14 d'octubre 1967 va marxar al Congo; un país que va deixar per darrera vegada, ja malalta, el juliol del 2014 després de gairebé 47 anys de servei abnegat. Estigué a Kinshasa, a la parròquia de Sant Eloi i Sant Joan Muzey. Junta-ment amb l'atenció pastoral també va treballar en l'escola d'invidents. Es va encarregar de la construcció de la casa Zonal de N'Dolo. També estigué destinada a Mwilambongo, a Koshimbando.

Fou superiora regional tres anys. El 1987 fou destinada a Matshi. Dues religioses africanes de la Companyia, Adelline i Marie Claire escriuen: «Érem joves d'entre 18 i 19 anys quan el Senyor ens va fer desembarcar en un

Jerusalem, agost del 1996. La germana Roser Morera talla el pastís commemoratiu dels 50 pelegrinatges de «Catalunya Cristiana» a Terra Santa.

La germana Roser era una pedagoga entusiasta i tenia una gran capacitat de relació

sòl llunyà al costat del Llac Matshi. Allí vam néixer a una nova família en la qual la germana Roser havia de tenir un paper molt important com a acompanyant en els nostres inicis de vida missionera. De seguida vam trobar en ella la figura d'una mare convincent que ens inspirava una gran confiança i amor. I vam començar a anomenar-la "Mère nourricière", és dir la mare-di-

da, la que ens guardava i ens guiava. La seva tendresa maternal fou indispensable per al nostre creixement humà, espiritual i com a religioses de la Companyia Missionera.»

De retorn a Kinshasa va treballar en el Centre minusvàlids i diabètics. La germana Roser era una pedagoga entusiasta i tenia una gran capacitat de relació. S'interessava per tot. La germana Elvira Bosch que va marxar amb ella la primera vegada al Congo declarava: «Anava on veia que realment la necessitaven, allí on podia ser útil, i posava ànima, vida i cor en allò que feia.»

Roser Morera fou també des del cor de l'Àfrica una fidel seguidora de *Catalunya Cristiana*. Ella i la seva germana Maria, traspasada recentment, van participar del cinquantè pelegrinatge a Terra Santa organitzat pels Amics de *Catalunya Cristiana* l'agost del 1996. En una carta seva datada a Madrid el 25 de maig passat em deia: «Des de la meua limitació i malaltia us animo a tot l'equip a continuar aquesta tasca magnífica d'evangelització de la nostra terra. Mossèn Jaume, confio en la seva pregària més ara en què la fita d'aquell Mar de Galilea que "avança en aigües profundes" el tinc, sembla, molt a la vora.» Així ha estat. En pau reposi.

«La Paraula de Déu fa florir els deserts»

Justino Martínez Pérez, missioner combonià al Brasil

Rosa María Jané Chueca

Dues passions mouen Justino Pérez: la Paraula de Déu i la missió. Aquest missioner combonià ha treballat al Brasil i a Espanya, i enguany celebra 35 anys com a sacerdot. D'illusió i ganes no n'hi falten, semblant la llavor allà on faci falta.

Ha estat missioner al Brasil en dues etapes, del 1989 al 1999 a Salvador de Bahia, i des del 2010 a Fortaleza. Com han estat aquests dos moments?

Quan vaig arribar a Salvador no duia programa, això sí, un somni i una passió dins del cor: compartir la vida i la Paraula, ser testimoni de l'amor del Pare. Em van demanar acompanyar la Pastoral Afro i el diàleg amb el Candomblé (religió afrobrasileira). El bany de realitat va venir en baixar de l'avió. El P. Heitor em va dir: «Tria la mort amb la qual vols morir.» Em vaig quedar endevinant per on anaven els trets i va afegir: «El silenci també és una resposta a Bahia.» Els primers mesos van ser d'escolta, lectura i obrir els ulls al panorama del barri; estudi de la llengua i entrar en el camp específic. La soledat també m'acompanyava. El plor d'una nena em despertava a la realitat i a l'esperança: Débora, com el de la profetessa del llibre dels Jutges 4 i 5. De la Pastoral Afro i el diàleg amb el Candomblé guardo moments plens de vida, de dolor compartit, d'esperances i somnis. El 1994 vam fer el curs intensiu de Bíblia amb 40 biblistes d'Amèrica Llatina i vam tractar la Creació al Candomblé i a Gènesi 1-2. Va tenir lloc en una comunitat de Candomblé. Un biblista va fer la presentació del Gènesi. Una altra, de Candomblé, va explicar alguns mites de creació. Hi va haver un diàleg per aprofundir i compartir. Caminant, dialogant, acollint-nos mútuament vam descobrir què podem fer per a la construcció del Regne de Déu: superar prejudicis i conflictes històrics, vivint una amistat i fraternitat que obre portes i atansa cors. El camí del Regne es fa caminant. També recordo la trobada de consciència negra amb setanta adolescents, amb una col·laboradora, Raquel, i un servidor. La Raquel va preguntar: «Som tots negres?» La resposta: «Tots!» La Raquel va repetir la pregunta. La resposta va ser unànime. La Raquel va apuntar: «I el Justino, també és negre?» L'Anderson es va aixecar: «Sí, també és negre!» La Raquel no es va donar per vençuda: «Anderson, el Justino també és negre?» «És clar», va dir amb desimboltura, «si es comporta com nosaltres també és negre».

Quins són els reptes actuals de la missió?

Per a mi, com a biblista, fer que la Paraula de Déu sigui com l'aigua al jardí (*Verbum Domini* n. 73); que estigui en el cor de cada deixeble de Jesús i en totes les comunitats del

Justino Martínez (amb polo de ratlles) anima diferents grups.

món. Això demana competència per descobrir aquesta mina de diamants (Ac 8,31). Comporta fer animació bíblica missionera a totes les pastorals i ministeris. No es tracta de «saber», sinó d'«assaborir». A les comunitats els hem de provocar fam i set de la Paraula (Am 8,11). Això exigeix passió, dedicació, saber perdre el temps com ho feia Jesús amb Nicodem, la samaritana, el cec de naixement o els deixebles.

Un dels seus lemes és «Llegir la Bíblia des de la vida», quin és el secret?

Llegir la Bíblia és un art. Demana entrenament diari... i quan un menys s'ho espera salta l'espurna! Has trobat una cosa de valor incalculable (Lc 10,21-24). Pels camins de la missió un descobreix pàgines que, tenint i coneixent només la Bíblia, n'han llegit i extret més saviesa i alegria que qualsevol milionari de la seva valuosa biblioteca. Déu revela aquestes coses del Regne als petits i les amaga als «savis i entesos» (Mt 11,25-30). Vet aquí el secret: llegir i buscar el rostre de Déu en cada pàgina: tenir el valor d'obrir una nou, perquè sabem que amaga una cosa molt gustosa! La segona pista porta el meu ADN. M'he buscat en la Bíblia i per tots els racons hi he trobat les meves petjades, diria León Felipe. La Bíblia sempre m'ha apassionat. Amb catorze anys volia saber: tinc vocació missionera o no? Vaig anar a parlar

«La missió és fer causa comuna amb el poble on vius, treballes i somies»

«Quan el nostre testimoni provoca vida, la primavera vocacional està garantida»

seguit, encara que no ho entenguis. Anota les perles i el que no entens. Tindràs un tresor espiritual: alimentarà la teva vida i donaràs esperança als últims, conferint sentit a tota la realitat (Rafael Aguirre).

Al Brasil i a Espanya, la manera de vibrar amb la Paraula de Déu és la mateixa?

Aquesta font d'aigua viva (Jn 4,10) rega qualsevol part del planeta: hi ha gent que té gana i set de la Paraula. A això em dedico al Brasil, a provocar gana i set de la Paraula de Déu (Am 8,11). Marcos, germà combonià brasiler, em va demanar quant durava un curs bíblic. Li vaig dir que la primera trobada durava dues hores i un cafè. La resta, tota la vida, però no t'espantis, una sola paraula de l'Evangeli omple de sentit tota la teva vida (Olindo Furlanetto). He vist vibrar nens i joves de noranta anys. Francisco, un senyor senzill, de 92 anys, va descobrir que els salms són l'essència de l'Esclatada, en paraules seves. El germà Rodolfo, combonià: «Després de seixanta anys de vida religiosa he descobert la Paraula de Déu!» Vibrava, saltava d'alegria. És una realitat que palpo diàriament. Com Jesús, dono gràcies al Pare perquè els petits acullen l'Evangeli i els savis i entesos no descobreixen el secret de les seves paraules i gestos alliberadors. La Paraula de Déu fa florir els deserts del cor humà. No oblidem que la Paraula és música en el cor del món, aigua en

amb el P. Antonio Ellinger i em va dir: «Llegeix la vocació dels profetes: Isaïes, Jeremies, Amós.» Creieu que em va dir el capítol? Així que ja em teniu llegint cada dia Jeremies. Vet aquí el secret: treure temps d'on no n'hi ha! Pren la Bíblia i un quadern. Llegeix l'Evangeli. L'únic criteri per interpretar-lo és, precisament, que cadascuna de les pàgines, paraules i fets sigui Evangeli, una bona notícia (Mateu Terrats). Continua llegint tot

erts del cor humà»

el jardí de la missió. Diu el papa Francesc: «L'alegria de l'Evangeli que omple la vida de la comunitat dels deixebles és una alegria missionera» (Lc 10,17). La viu Jesús, que s'estremeix de goig en l'Esperit Sant i lloa el Pare perquè la seva revelació arriba als pobres i petits (Lc 10,21). La senten plens d'admiració els que es converteixen quan senten predicar els apòstols (Ac 2,6) per Pentecosta (EG 21) i la toquem amb les nostres mans cada dia.

A vostè, aparentment, no li costa canviar de destinació. Com aconseguix adaptar-se a la nova missió sense enyorar els que deixa enrere?

El primer amor no s'oblida. Viure d'enyorança no ens fa feliços. A Salvador vaig començar de zero; a Barcelona vaig començar de zero. A Fortaleza no va ser diferent, però les portes s'obren. Com? Convidant-me a prendre un cafè. La resta surt com qui no vol la cosa. La gent descobreix que vol saciar la set, com diu la meua amiga Anna Castillo: «Com més llegeixo l'Evangeli de Joan, més set tinc!» Així passa a tots els apassionats pels pobres o per la Paraula de Déu: la devorem com Jeremies (15), Ezequiel (2-3) o Joan a l'Apocalipsi (10-11).

El concepte de missió i de missioner ha canviat molt, com defineix la missió?

Podria dir: fer causa comuna amb el poble on vius, treballes i somies. Fer-te un amb la gent senzilla, compartir la vida, l'alegria, la justícia i l'esperança. Ser testimoni de l'Amor del Pare com Jesús. Amb el papa Francesc diria: que Crist és l'«Evangeli etern» (Ap 14,6), la seva riquesa i la seva bellesa són inexhauribles. Ell és sempre jove i font constant de novetat (Rm 11,33) (EG 11-13). Però ho enfocaré pel costat vivencial. El meu nebot José María volia saber què hi feia, al Brasil. Vaig fer un petit poema per compartir-lo amb els joves de la parròquia de Santa Rita de Madrid. «Yo parto para contar historias como Jesús, / que encantan a los niños y a los ancianos / y despiertan a los jóvenes y a los adultos. / Yo parto para contar la historia de Jesús / que nos apasiona en su seguimiento / hasta dar la vida, si fuera necesario, / por las personas que amamos. / Si quieres... ¡Ven! / Serás feliz. / y mucho más... ¡harás felices a mil!» quan tornava de Santa

Durant la celebració d'una Eucaristia.

Rita el meu nebot em va dir: «Ara entenc perquè hi vas.» La segona experiència va tenir lloc a la casa de Bárbara Concepción. Hi havia anat per acomiadar-me'n. Quan sortia em va dir: «Fa deu anys vas deixar la teva família i vas venir a El Salvador. Ara deixes aquí la teva família i tornes a la teva família.» La missió és això: «Fer família de Déu en tots els pobles.» La tercera experiència va ser el fruit de la meua presència i amistat amb les comunitats de Candomblé. En el Congrés d'Antropologia estava amb un *ogan*, un membre significatiu del Candomblé. Al costat teníem dues sacerdotesses de Sant Pau. Em va presentar dient: «Aquest és Justino, un amic. Bé, és més que un amic, sacerdot. De fet, és més que sacerdot: és un germà!» En poques paraules: per a mi, ser missioner és ser o fer que la Paraula de Déu sigui aigua en el jardí de la missió. Sigui música de Déu en el cor del món!

Després de 35 anys com a sacerdot, mirant enrere, què hi veu?

Veig un camp daurat per a la sega! I molts camps per llaurar amb audàcia i creativitat. Quan estava a punt d'ordenar-me pensava que la missió era bonica i difícil. Després de 35 anys llaurant terrenys, veig que és molt més difícil i més bonica. Cada dia té la seva sorpresa, la seva alegria i el seu desafiament. Agrair? Tot i totes les persones que m'he trobat pel camí! Moltes persones m'ajuden a créixer en tots els sentits. Tinc rostres gravats al cor, històries compartides que donarien per escriure una trilogia. La confiança i l'estimació de mil

nens als quals el pallaso Pipoca els ensenyava a pregar i a ser amics de Jesús. O el *show* que van organitzar els joves de Pau da Lima a l'aeroport. Van arribar per sorpresa i tots, inclòs un servidor, amb el nostre nas de pallaso vam dansar per sorpresa de les autoritats policials.

Una policia volia saber qui era aquell personatge famós. Soc sacerdot missioner. Així divertíem els nens de Pau da Lima, i desenes de comunitats amb les quals vam plorar, somiar i riure junts. Agrair? La Paraula viva i amorosa del Pare. Penedir-me? Tinc mil cosetes. No soc perfecte ni he trobat persones o comunitats perfectes: gràcies a Déu! Tinc edat

per jubilar-me, però demanaré una prorròga de deu anys més. Després ja ho veurem, confiant en l'amor i la misericòrdia infinita de Déu!

Un dels maldecaps de les congregacions religioses és el relleu generacional. Fins a quin punt el preocupa?

El Senyor de la missió no deixarà perdre la collita. Si fem bé la tasca confiada, amb alegria i passió, la gent queda encisada: Jo vull ser com tu! Es veu que ha descobert una cosa per la qual val la pena viure, patir i morir. Quan la nostra presència i testimoni provoquen vida, alegria i esperança, la primavera vocacional està garantida.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

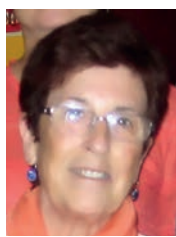
INFORMEU-VOS-EN:
Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

Punt de vista

Roser Solé
Teòloga i filòsofa

Com hauria de ser el poder de l'Església?

El tema del poder és fonamental per a molts cristians de la nostra Església, abandonada per milers de fidels a causa del mal ús del seu exercici. El problema rau, crec, en la mútua implicació dels poders temporal i espiritual, en una Església que es defineix precisament pels poders que la constitueixen. Diem «Crec en un Déu pare totpoderós», un poder al servei de tota la humanitat. Però el poder diví s'exerceix a través del poder humà, en la jerarquia, que té la seva expressió culminant en la litúrgia, sobretot en l'Eucaristia, en la qual els laics tenen un paper merament receptiu.

El poder temporal es va estruc-

turar a imatge de l'imperi, del qual va sorgir el model piramidal, bastit al voltant de l'orde ministerial. De l'Església «Poble de Déu» ja no se'n parlarà fins al Vaticà II. El servei es va convertir en domini, el *kerigma* en dogma i l'Església en poder, en mans de la jerarquia.

Com hauria de ser el poder de l'Església? Penso que hi hauria d'haver una voluntat prèvia de revisar totes les lleis eclesiològiques, les quals són fruit de la història, ja que no tenen cap sentit i se situen per damunt de la llei divina. A partir d'aquí: proposar una eclesiològia de «Poble de Déu», vers una «comunitat d'iguals». Si es fa així deixarà d'existir el problema de les

dones en l'Església, el qual prové només de l'exercici del poder. El problema no és de les dones, sinó de la Institució que ens exclou.

Abandonar la concepció monàrquica de la jerarquia. Escoltar les comunitats i discutir els problemes que proposen lliurement, com ara l'elecció dels preveres. Renunciar als títols que no emanen de l'Evangelí. Revisar nuncis i nunciatures. Reestructuració radical dels seminaris. Sobrietat en les celebracions litúrgiques (objectes, vestuari, llenguatge...). Renunciar als signes de poder mundans (discursos grandiloqüents, palaus, cotxes de luxe...). No usar el poder per amagar els abusos dels poderosos de l'Església; demanar perdó.

Revisar el fonament i exercici de les funcions de govern, des del Vaticà fins a la parròquia més petita, de tal manera que no estigui vinculat al ministeri ordenat, que exclou homes i dones tan ben preparades com els barons ordenats. No s'ha de parlar dels laics, tots hem de parlar de les coses de l'Església.

Acabaré citant unes paraules de J. Comblin: «El poder de Déu crea, edifica, augmenta i confereix més llibertat. Els poders eclesiològics, que no actuen en aquest sentit, no són poders de Déu i han de ser continguts, limitats i corregits estructuralment. Per a disminuir els abusos del poder, cal que hi hagi normes per a equilibrar el poder de tothom.» ¡Que Déu ajudi el papa Francesc i que li concedeixi molts anys de vida!

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova
Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

El símbol de la fe

Els cristians, essent força petits, vam aprendre a recitar el *Crec en un Déu* de la boca dels nostres pares o del Catecisme, en preparar-nos per a la Primera Comunió. Sortosament, als set anys de la meua edat, ja me'l sabia. El pare i la mare m'ensenyaren a recitar aquesta oració tan important.

El Catecisme de l'Església catòlica explica: «El qui diu: "Crec", diu: "M'adhereixo a allò que nosaltres creiem." La comunió en la fe té necessitat d'un llenguatge comú de la fe, normatiu per a tots, de manera que uneixi en la mateixa

confessió de fe.»

Una vegada vaig tenir una petita discussió amb un professor de religió. Com va ser? Parlàvem de les dificultats que comportava la classe de religió. Tot d'una revolada, el profe es posà nerviós i va dir que, a fi de comptes, cadascú exposava el que pensava sobre matèria religiosa als infants. Li vaig haver de replicar que el que havia de fer era explicar la fe de l'Església. Per això, tenia la missió de seguir unes pautes que havien de reflectir la fe eclesial. El professor, un home discret i de fe, va

reconèixer que les coses eren tal com jo li havia dit. Em donà les gràcies per la meua observació.

Un jove em deia que si algú li preguntés per la seva fe, no sabia què respondre. «És molt senzill: la fe catòlica està continguda en el *Crec en un Déu*.»

Com és que, a la missa, es pot recitar un Credo curt o un de llarg? El més breu és el Credo Apostòlic, de l'Església romana, i el més llarg s'anomena el Símbol de Nicea-Constantinoble, fruit dels dos primers Concilis ecumènics del segle IV. El primer és més concís i el segon amplifica conceptes del romà.

Crec que, en les nostres oracions diàries, el Credo no hi hauria de faltar mai. És la síntesi de la nostra estimada fe. És un gran sí a Déu. Té una bellesa extraordinària. És la fe en la qual hem estat batejats. La fe de l'Església!

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Pare Genís Samper

L'any 1953 preparàvem el segon camp-escola per a seminaristes. Parlava un dia amb Mn. Antoni Batlle, al qual havíem escollit mestre-escolta; jo era cap del campament. M'encomanà un dia que em posés en contacte amb el P. Octavi Fullat, ja que tenia entès que en el món escolapi es començava alguna cosa en el terreny de l'escoltisme.

El 3 de gener del 1954 vaig anar a visitar-los a Albelda de Iregua, a onze quilòmetres de Logronyo, el seu seminari. Els escolapis interessats eren Samper, de Mataró, i Sallent, de Sabadell. Fou per a ells la primera trobada física amb gent escolta. En Genís ho recordà sempre. S'encaminà mes tard cap a l'escoltisme. En Sallent, penso, a *Les Foyers de Charité*.

Quan Genís Samper s'ordenà prevere, ens vingué a visitar a Vic. Celebràrem missa a la cripta de la catedral. Temps més tard, l'havien destinat a Igualada. Feia de mestre de pàrvuls. Als alumnes els tenia organitzats a la manera escolta i *El llibre de la selva*, de R. Kipling, inspirava la dinàmica de classe. L'ambient era molt alegre i aquesta manera de fer em recordà una conversa que tingueren Baden Powell, fundador de l'escoltisme, i Maria Montessori, fundadora del mètode educatiu que porta el seu nom. Li ho vaig dir al P. Genís i li va agradar.

Era un bon escolapi, amb molt bona relació amb els seus. També fou un bon prevere. A més del ministeri, publicava els fulls periòdics de *Missa Jove*, que aportaven nombrós material útil per a la litúrgia, fos de l'autor que fos; també va editar algun escrit seu. Era l'època del Postconcili.

Un dia tingué una idea lluminosa, que es va presentar a Ripoll. L'any següent fou obert a tothom: naixien els Aplecs de l'Esperit. El primer, al Miracle. Calia arribar a peu en petits grups i des de diferents llocs. Penso que els trajectes eren de vuit quilòmetres. Ens encarregà als de La Llobeta la pregària nocturna i a mi, a més, un dels *carrefours*. La pregària calia fer-la a l'aire lliure; aquell vespre va ploure. La vam fer dintre del santuari. El P. Lluís Planas, avui hostatger de Montserrat, encara la recorda. El bisbe Miquel Moncadas ens feu bona companyia. Estigué amb els assistents, com un de tants, però li vaig dir que un successor dels apòstols calia que evangelitzés i ho feu. Quin gran bisbe que era!

El següent va tenir lloc a Poblet. També tingueren responsabilitats els de La Llobeta i jo també. Vingué l'arquebisbe de Tarragona, hi hagué *carrefours* i jo vaig estar acompanyat per les Germanetes de l'Anyell. Ignasi Fossas, avui prior de Montserrat, amb un teclat de segona mà, acompanyava els cants. El P. Genís, modestament, observava i encoratjava. Quins aplecs aquells!

En Genís era un cristià que estava obert als altres, a compartir responsabilitats amb confiança. El tarannà escolta no el va perdre mai. Estava sempre disposat a ajudar. Mai no es glorià dels seus títols i diplomes. Sempre el vaig veure amb l'«enseny de fusta», com a bon *routier*. Penso que deu ser l'única condecoració que li han deixat entrar al Cel. Li estic molt agraït i el recordaré sempre.

GEOGRAFIA SAGRADA DE CATALUNYA

El santuari de Bellmunt

Josep Maria
Mallarach
Consultor ambiental

«L'ermita al cel suspesa», del poema *L'emigrant*, de Jacint Verdaguer, és la del santuari de la Mare de Déu de Bellmunt. Penjada dalt d'un penyal, al punt més alt de la serra homònima, a 1.246 m d'altitud, molts matins, sobretot a l'hivern i primavera, domina el mar de núvols que recobreix tota la conca de Vic i la vall del Ges i Bisaura. El simbolisme és diàfan: totes les preocupacions i maldecaps mundans queden avall, colgats per les boirades. Al seu damunt el santuari, envoltat de la serena resplendor d'un «Sol que ve del cel, per il·luminar els qui viuen a la fosca, a les ombres de la mort, i guiar els nostres passos per camins de pau».

La terrassa del replà de la porta del santuari ofereix unes panoràmiques extraordinàries de la serralada pirinenca, les Guilleries, el Montseny i la plana de Vic. Per als osonencs, Bellmunt és «la talaia de la plana», on alguns pugen per l'aplec, el dilluns de Pasqua, i d'altres, més sovint, a contemplar la pau de la posta de sol, celebrada per algun estol d'ocells que, amb la seva dansa litúrgica, glorifiquen el Creador de l'univers, com només els ocells saben fer-ho.

Sembla que l'origen del santuari hauria estat la capella del castell de sa Reganyada, aixecat en el turó veí al segle XI. El culte marià és documentat

al *Pulchro Monte* des del segle XIII, i poc després ja s'hi estableixen ermitans. El pedró de la Mare de Déu de les Alades evoca el fet que, a finals d'estiu, hi van a morir grans eixams de formigues alades. Al llarg dels segles aquest santuari ha sofert nombroses reformes i restauracions. El 1982 es va renovar l'hostatgeria, que avui també ofereix servei de restaurant i refugi. Tot i que hi ha una carretereta que, serpentejant per la solana, arriba prop del cim, el més recomanable es pujar-hi a peu, a poc a poc, gaudint del silenci, per algun dels camins històrics que surten des de Torelló o de Vidrà.

Amb la ressenya d'aquest bell mont marià clou la passejada pels nou indrets de la geografia sagrada de Catalunya que us hem proposat des d'aquest suplement d'estiu. Hem triat llocs sants de muntanya perquè en els mesos d'estiu l'aire diàfan i frescor de la muntanya conviden més a la contemplació. Tot i que es pot contemplar a tot arreu —perquè la contemplació és una manera de viure— en espais naturals santificats, com són aquests santuaris històrics, la contemplació esdevé més fàcil, perquè ens hi acompanya el pòsit benèfic dels romiatges, cants de goigs, danses i pregàries dels nostres avantpassats.

TRADICIONS GASTRONÒMIQUES

Fra Valentí Serra de Manresa
Arxiver dels caputxins de Catalunya

La fruita dolça de temporada

Hi ha hortalisses que, pràcticament, en podem trobar tot l'any al mercat, mentre que moltes altres, la majoria, tenen un calendari molt més reduït. Les verdures i fruita de temporada són aquelles que es comercialitzen just en el seu moment òptim de maduració, que és quan aporten les vitamines que més necessita l'organisme. Per exemple, durant la tardor i hivern trobem a les hortes i als mercats tota mena de cítrics (taronges i llimones) car, en venir el temps fred, l'organisme necessita molta més vitamina C per a poder prevenir els possibles refredats; mentre que a la primavera i a l'estiu solem necessitar fruites i verdures vitamíniques i remineralitzants, plenament de temporada, que és quan gaudeixen, íntegrament, de totes les seves propietats nutritives i, sobretot, quan tenen una millor textura i són agraciades amb un perfum i amb un gust molt més intensos.

Els antics caputxins solien recomanar, durant la tardor i l'hivern servir al refetor la poma groga (avui seria la varietat «golden», que es cull durant el mes d'octubre), i que és una fruita arrodonida i de pell molt llisa, i amb la polpa tendra i dolça, agraciada amb un gust delicat i gens àcid. Aquesta

La cirera és una fruita de temporada molt dolça i gustosa, afavorida amb moltes vitamines i nombroses sals minerals

variant de poma es conserva molt bé en la temperatura ambiental (més aviat freda...), essent també una fruita ideal per coure-la al foc, resultant-ne unes postres fins i tot molt sanitoses per a l'organisme, especialment aptes per a estòmacs delicats.

Durant la primavera i l'estiu, i pel que fa a la cirera, aquesta és una fruita

de temporada molt dolça i gustosa, un pèl àcida però afavorida amb moltes vitamines i nombroses sals minerals. A més, la sabem dotada de peculiars propietats diürètiques i depuratives, de manera que la cirera és una fruita especialment apta per a les postres estiuenques, atès el seu caràcter refrescant i remineralitzant, especialment si es combina el suc de cirera amb tomàtec. Aquesta esdevé una poció molt adient per beure'n en temps xafogós. Per a fer aquest suc, cal que els tomàtecs siguin molt madurs i que les cireres estiguin al punt, sobretot que siguin molt ben triades, que tinguin la pell llisa i brillant, sense esquerdes, i acabades de collir. Hom ha de preferir sempre les varietats locals car, encara que les cireres siguin una mica més petites, aquestes solen ser més saboroses. Finalment, cal assenyalar que la compota de fruita dolça, aromatitzada amb canyella, ha esdevingut una de les postres conventuals i casolanes de gust més excel·lent que, a més de ser saciant per a l'organisme, el remineralitza i és de molt bon gust al paladar. D'ací quinze dies, si a Déu plau, en la represa de la sèrie habitual sobre «Tradicions remeieres», vull tractar sobre les nombroses propietats remeieres de la bruguera.

HOMES DE FE I CIÈNCIA

Gregor Mendel (1822-84), el fundador de la genètica

Era austríac. Va néixer a Heinzendorf, fill d'uns pagesos. El seu nom de pila era Johann. Des de petit aprengué del seus pares moltes coses sobre el conreu d'arbres fruiters. El mestre de l'escola on anava el veia molt llest i aconsellà els pares d'enviar-lo a estudiar. Així ho feren, i el nostre Johann Mendel va fer estudis a Leipzig i després a Olmütz. Però això no el privà de sentir la crida de Déu a una vida consagrada. En va fer cas i als 21 anys entrava de novici al convent de Sant Tomàs que els Religiosos Agustins tenien a Brunn. Aleshores prengué el nom de Gregor. I és així com serà conegut des d'ara i com firmarà ell tot el que escriurà. Als 25 anys era ordenat sacerdot.

Els seus superiors el destinaren a l'ensenyament. Va fer de professor d'història natural i física durant 14 anys a l'Escola Moderna de Brunn. I al mateix temps es dedicà a la investigació sobre la reproducció de plantes en l'hort del seu convent. Fruit d'aquestes recerques va ser la seva gran obra sobre les lleis de la genètica que li ha donat un lloc rellevant entre els científics que han passat a la història. El 1868 era elegit superior de la casa i va haver de deixar bona part dels seus treballs de recerca. Va morir el 1884 d'una crisi

Mendel no va ser un precursor de la Genètica sinó el veritable creador d'aquesta ciència

d'urèmia. Només tenia 62 anys, però deixava una obra de gran valor, com es reconegué més tard. Ell no ho va poder veure en vida.

Havia començat les seves investigacions el 1856. El que va fer, de moment, era encreuar diverses races de pèsols per veure com n'era la descendència. Ho va fer després amb altres

plantes per escatir com es transmetien els caràcters a la descendència. Van ser vuit anys de dur a terme el cultiu, la pol·linització artificial i l'examen meticulós de dotze mil plantes, ell tot sol, sense ajuda de ningú. Un cop descobertes les lleis que regulen la transmissió, va enviar, el 1865, una memòria a la Societat d'Història Natural de Brunn, que no

hi donà cap importància, com tampoc en va fer gaire cas el professor de fisiologia vegetal de Munic. Inexplicable!

La descoberta era important: era el naixement de la ciència que ara anomenem Genètica. Les dues lleis fonamentals són: la de la disjunció i la de la independència. La primera ens diu que «les característiques racials adquirides pels descendents de l'encreuament de dues races pures diferents se separen en les seves cèl·lules generatives, i tornen a aparèixer en les de segona generació», i la segona que «la transmissió de característiques diferents es pot fer amb completa independència una de l'altra».

Això demostrava la divisibilitat i la immutabilitat del patrimoni hereditari. No s'ha de dir de Mendel que va ser un precursor de la Genètica sinó el veritable creador d'aquesta ciència. I fins a l'any 1900 no trobem qui s'adona de la seva importància: és l'holandès Hugo de Vries (1848-1935), que explica que el que ell acabava de descobrir sobre la hibridació de plantes no era més que allò que 34 anys abans ja havia trobat aquell humil religiós Gregor Mendel. Per fi fou reconegut el mèrit del seu treball, i per això en diem *mendelisme* de les lleis de la genètica.

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

LA LITÚRGIA LLAMINERA

Nadal: torrons i neules

Entre Tots Sants i Nadal, llevat el poc estès martell de Sant Eloi, no hi ha cap dolç destacat en la rebosteria catalana perquè a més l'Advent, en el seu origen, és un temps de penitència, de preparació de la Pasqua nadalenca, que antigament assumia gairebé el rigor d'una Quaresma.

Però la taula de Nadal és l'esclat —ahora que moltes més coses— del torró, unes postres que semblen fetes expressament per allargar eternament la sobretaula, com per permetre als comensals xerrar hores i hores i no alçar-se fins a l'hora de sopar.

El torró, àrab en el seu origen, està ara per tota la península Ibèrica i Itàlica, fins a Occitània, és un dolç fet d'ametlla, ou i mel, que es menja sobretot per Nadal. Tanmateix, avui es tendeix a desestacionalitzar certes variants, que es coneixen des de fa segles, i que antigament els torronaires de Xixona, Agramunt i d'algunes altres localitats anaven en temps d'Advent a les ciutats a vendre.

A més del tradicional torró de Xixona, o el dur d'Alacant o d'Agramunt,

Sembla que el dia de Nadal és el menys propici de l'any per a les innovacions

avui n'hi ha de crema cremada, xocolata, massapà, fruites confitades, licors, coco, nous i la més sofisticada varietat de productes. Fins i tot cada any els mestres torronaires s'esforcen en noves creacions per tal de sorprendre el personal amb nous sabors i posicionar-se millor en un mercat artesanal i de subsistència. S'ha fet competitiu i ha entrat en el món de la gastronomia d'avantguarda, però les famílies, tot i tastar tal o qual fórmula atrevida, el gruix de la seva compra és la del torró tradicional, el de sempre, perquè sembla que el dia de Nadal és el menys propici de l'any per a les innovacions.

El torró del Nadal es compra en rajoles i amb la voluntat de no circumscriure's a una sola varietat sinó de complaure tota la família amb diversos gustos i sabors. Solen ser postres de durada, cobreixen la vigília de Nadal. Ara, per influència forana, a Catalunya molts solen menjar-lo al dinar de Nadal, a la sobretaula de Sant Esteve, el diumenge entremig i, en algun cas, arriba a sobreviure fins al Tortell de Reis.

Joan Pallarès-
Personat
Historiador

L'ESPERIT NO FA VACANCES

Una pinzellada d'esperança

Sortosament puc fer la darrera d'aquestes col·laboracions amb un cant d'esperança. A Santa Coloma, des de fa anys, s'està treballant molt de cara als marginats (famílies desestructurades, aturats, sensepapers, etc). Una iniciativa de l'Església és el Centre Rialles que funciona des de fa més de vint anys i que es dedica a l'atenció dels nens i nenes de famílies que no els poden atendre prou.

Van començar amb una dotzena d'infants i, actualment, en són una vuitantena. Els germans maristes hi tenen un protagonisme important però actualment la directora del centre és una noia. Càritas i totes les parròquies de l'arxiprestat hi donem suport i, sobretot, funciona pel gran nombre de voluntaris i de voluntàries que cada dia hi col·laboren.

També es treballa de cara als que ja han fet divuit anys: hi ha pisos assistits i es fan cursos de formació.

Ara voldria donar a conèixer una altra realitat; fa uns dies vaig trobar, per «casualitat», dos dels nois que vaig conèixer en un dels bancs del carrer.

Estaven contents i els seus ulls tenien una espurna de vida. Vam prendre una cervesa mentre m'explicaven una història bonica: «Tot va començar quan, un dia, ens va venir a veure una senyora gran. Feia cara de bona persona i, sense donar-hi més voltes, ens va demanar que l'anéssim a ajudar. Doncs bé, una de les fortes ventades

que va tenir lloc darrerament li va trencar unes branques del jardinet que té a l'entrada de casa. Va dir-nos que era vídua i que vivia amb una filla amb un retard mental i que necessitava la nostra ajuda. Nosaltres dos ens vam oferir de seguida. Pensàvem més a treure'n un bon pessic robant la vella que no pas a ajudar-la. Però en arri-

Ara ja no estem avorrits. Comentem el que fem i cada vegada som més amics

Alfred Matas
i Pericé
Sacerdot diocesà
Barcelona
alfred.matas@hotmail.com

bar a casa seva vam canviar d'opinió. D'entrada, ens va obrir la porta d'un lloc on hi havia eines per treballar (serra, destal, rasclat, escombres...) i ens va oferir un got d'aigua fresca amb llimona que ella mateixa havia preparat; vam començar a fer feina. Al cap d'una estoneta ens va portar unes llesques de pa amb tomàquet i xoriço. Vam deixar-li un pati net i ordenat. Ella, molt contenta, ens va donar 20 euros a cadascun... En arribar al nostre banc, vam convidar tot el grup a prendre cervesa...

»El boca-orella va funcionar i, al dia següent, la veïna del costat del jardí que havíem endreçat ens va venir a buscar perquè volia que anéssim a pintar unes reixes que estaven molt rovellades... Hi van anar en Raül i el Pedro, que van fer una bona feina i van cobrar 25 euros cadascun... Fins al dia d'avui tots anem fent feinetes i arrepleguem uns calerons. Ens hem organitzat de manera que en Pedro és qui rep els encàrrecs (només hem donat el seu mòbil); la Tina és la que rep els diners que aportem, ja que fem bossa comuna, i agafem diners quan ens calen. Tots treballem, fins i tot la Júlia, que acompanya una senyora a passejar, quan va a cal metge i sempre que ho necessita. Ara ja no estem avorrits. Comentem el que fem i cada vegada som més amics.»

Una flor no fa estiu, però sempre és motiu d'esperança.

Malgrat els grans canvis demogràfics, socials i econòmics dels darrers dos segles, l'àrea metropolitana de Barcelona conserva esglésies de notable valor artístic i històric. Alguns temples del Vallès Oriental en són un bon exemple. Tret de Granollers, que ja vam publicar en una edició anterior d'aquesta secció, en aquesta ruta visitem esglésies emblemàtiques no sempre prou conegudes d'aquesta comarca.

Esglésies del Vallès

SANTUARI DE PUIGGRACIÓS

Allà on conflueixen els termes de l'Ametlla del Vallès i del Figaró-Montmany trobem el santuari de la Mare de Déu de Puiggraciós. Situat com un niu dalt del turó d'on pren el nom, aquest lloc de devoció popular és un mirador esplèndid capaç d'embadalir fins l'ànima més freda: per sota ens queda tota la plana del Vallès; a mà esquerra els escarpats cingles de Bertí i l'ampla esquena del Montseny, separats per la fondalada del riu Congost; cap a l'altra banda, entre la serra de Marina i Collserola, aconseguim veure Barcelona, amb el relleu inconfusible de Montjuïc; al fons de tot, el parsimoniós mar, que va acaronant la costa de la Ciutat Comtal i del Maresme.

Aquesta vista extraordinària s'imposa tant que el santuari, amb la seva senzillesa, sembla que es vulgui retirar per deixar la preeminència a l'espectacle de la natura. A l'altra banda del camí, a pocs passos del santuari, fins i tot una antiga torre de senyals penjada sobre la vall del Congost ens sembla més alta. Tota la façana del santuari i de la mateixa església és d'una gran austeritat, com si tingués la voluntat de reduir-se a formes geomètriques. Aquí la bellesa no rau en els petits detalls; més aviat es destil·la de la discreta harmonia del conjunt i del contrast entre el color pàl·lid dels murs i la pedra rogenca de les llindes de portes i finestres.

La comunitat benedictina

Entrem al santuari i ens reben afablement les germanes Rosa i Maria Teresa, integrants de la comunitat benedictina que té cura del santuari. Ens ofereixen aigua fresca i unes galetes i hi enraonem pausadament una bona estona. Amb elles vivim l'experiència de l'hospitalitat senzilla però entranyable dels fills i les filles de sant Benet, i el nostre cor en queda agraït. Les nostres amfitriones ens expliquen la història de la comunitat de Puiggraciós: «Ara mateix som quatre germanes, que depenem del monestir de Sant Pere de les Puel·les. De fet, la nostra petita comunitat va néixer d'aquest monestir de Barcelona; l'any 1973 l'arquebisbe Gregorio Modrego ens va demanar d'establir una comunitat benedictina a Puiggraciós perquè el santuari s'havia quedat sense ningú que se'n fes càrrec. Ho vam acceptar i des de llavors que hi som.»

Com qualsevol altre monestir benedictí la comunitat de Puiggraciós té una hostatgeria per acollir totes aquelles persones que hi vulguin passar unes dies de recolliment i pregària.

L'exterior auster i rectilini del santuari.

L'Església va ser construïda en un estil barroc contingut.

Té cabuda per a cinc hostes, que poden compartir amb les germanes les celebracions litúrgiques i els àpats com una única família. Aquest és un lloc de pas relativament concorregut per gent que fa excursions a peu i en bicicleta, però aquest tràfec exterior no sembla afectar la pau monàstica de la comunitat. Més aviat ens fa l'efecte que les germanes se senten properes a totes les persones que per un motiu o altre passen per Puiggraciós.

Després d'una estona de conversa les germanes Rosa i Maria Teresa ens acompanyen a l'església. De dimensions més aviat modestes i aspecte acollidor, està construïda en un estil barroc força contingut, i només uns angelets esculpits que semblen sostenir la cúpula delaten l'inconfusible esperit d'aquest corrent arquitectònic. Per contra, l'altar i l'ambó són d'un estil contemporani minimalista que nosaltres trobem molt elegant; la decoració hi és escassa però molt bonica i suggeridora: tant l'altar com l'ambó tenen gravat a la part frontal un cep ufanós,

La comunitat benedictina de Puiggraciós va néixer l'any 1973

Eduard Brufau

ITUALS PER CATALUNYA

lès Oriental (i III)

carregat de pàmpols i raïm, a punt de ser veremat.

La Mare de Déu

En companyia de les germanes enfilem el camí cap al cambril de la Mare de Déu. Abans de pujar les escales, ens desviem un moment a mà dreta, on hi ha la capella del Santíssim. De seguida ens crida l'atenció el sagrari, fet a partir d'una soca d'arbre buidada. La germana Maria Teresa ens diu que «vam encarregar aquest sagrari poc habitual a un escultor. L'arbre és del bosc que envolta el santuari. Algunes pregàries les fem en aquesta capella, sobretot si som poques persones. Si hi ha més fidels que s'hi afegeixen llavors fem servir l'església».

Arribem finalment al cor del santuari; la Mare de Déu de Puiggraciós és una imatge menuda i delicada, d'època gòtica. Ella, dreta i vestida a la manera noble, té en braços l'Infant, que s'agafa tendrament al seu pit. Tots dos porten corones molt fines treballades com si fossin fulles d'olivera, símbol de triomf i de pau. La Mare de Déu està col·locada sobre un pedestal elaborat ara fa exactament 60 anys. «L'any 1957», ens expliquen les nostres amfitriones, «el santuari va ser refet, perquè havia quedat molt malmès el 1936. Només se'n va salvar la imatge, que va ser amagada per uns veïns. Al nou pedestal s'hi van posar els emblemes de quatre de les marededéus més venerades a Catalunya: Montserrat, Núria, el Roser i la Mercè». Ens mirem una estona en silenci el pedestal, que va ser fet seguint un estil proper al barroc que encaixa perfectament tant amb la imatge com amb l'església.

A les parets del cambril, i col·locats sobre unes fustes clares, veiem uns medallons metàl·lics d'un to fosc: són les diferents estacions del Via Crucis. La germana Maria Teresa ens fa saber que les van trobar a la sagristia i que no saben qui les va fer ni en quin moment. Són d'un caràcter força esquemàtic i el seu to fosc fa un contrast bonic amb l'ocre de les parets del cambril.

Un lloc de pau

Una vegada hem visitat i venerat la Mare de Déu encara ens queden altres estances del santuari per veure. Les benedictines de Puiggraciós ens ensenyen que a part de l'església i la capella del Santíssim hi ha un altre espai de pregària; es tracta d'un oratori sota teulada, amb les bigues de fusta a la vista. Presideix l'estança una icona bizantina de Jesucrist, amb vestits blancs refulgents. Aquí el silenci és quasi total, un bon lloc per endinsar-se

La Mare de Déu de Puiggraciós, menuda i delicada.

en la pregària personal.

Continuant la visita traïem el cap per una finestra; en primer terme hi ha la torre de senyals que hem vist en arribar, i darrere d'ella el majestuós Montseny, amb el Tagamanent ben a la vora. El sol il·lumina fins els racons més profunds de la vall del Congost; res no escapa a la seva llum. Contemplant aquest espectacle feréstec comprenem que aquest no pot ser un lloc propi de novel·les decadentistes i truculentes; aquí no hi ha lloc per al nihilisme. La creació, malgrat tota la seva força salvatge, no és cap element maligne. Puiggraciós, als peus de la Mare de Déu que vetlla per la comunitat benedictina i per tots els fidels, és un lloc on es manifesta la pau volguda per Déu.

Des d'aquesta talaia finalitzem enguany les nostres rutes espirituals d'estiu. Tanmateix, si Déu vol, l'any que ve prosequirem la ruta pel Vallès Oriental tot visitant altres esglésies i santuaris emblemàtics de la comarca.

El santuari és un lloc on es manifesta la pau volguda per Déu

Oratori amb una icona de Crist ressuscitat.

VIATJANT PEL MÓN AMB CONFIANÇA I ESPERANÇA

Armènia

Voltant per les terres d'Armènia, reps molts missatges. Missatges de segles, de grandesa, de paraules, informacions històriques, tradicions... de fet, informació per tenir més coneixement. Un bon inici del nostre camí és a la terra fèrtil de la vall de l'Ararat, coberta de vinyes i esglésies per contemplar la preciosa muntanya de l'Ararat a l'altra banda de la fràgil frontera física amb Turquia. Es tracta d'una vall als peus de l'Ararat, un territori actualment dividit entre dos països. Els armenis no oblidaran mai la part occidental encara que ells estiguin a la part oriental. L'Armènia actual, la part oriental del que va ser l'Armènia històrica, conserva les tradicions, les esglésies, la fe de tot un poble, i el record... el record del que s'intenta esborrar en la part occidental, just allà on l'Ararat ha quedat com presoner d'unes fronteres polítiques, dins de Turquia.

A Khor Virap, on segons la tradició, sant Gregori l'Il·luminador va romandre empresonat durant més de dotze anys —el sant que va portar a la conversió al cristianisme el 301 el rei armeni Tiridates III— des d'aquest enclavament es pot fer una de les fotos més boniques que us emportareu. Simbòlicament hi és tot, en aquest paisatge: les vinyes, l'església i l'Ararat. El que conforma la identitat del poble armeni: el treball, la fe i l'esperança

L'Ararat al fons, i en primer terme el monestir de Khor Virap.

en un futur millor.

En el nostre camí per les carreteres entre ports de muntanya, pots arribar a contemplar catifes de flors silvestres que s'estenen entre els camps verds, taques de color rosat, lilàs, grocs alegres i esquitx de blancs i vermells. Els cirerers, als vorals de les cases dels pobles, esclaten amb branques que es recargolen pel pes del fruit, i els albercocs cauen madurs a terra i no et fa cap angúnia recollir-los i menjar-los directament. I

si t'han agradat molt, sempre trobaràs les dones amb els seus davantals que et vendran en els camins o a les sortides de les esglésies els pots de melmelada de roses, de nous, de magranes... quina delícia!

Per arribar fins al monestir de Tatev hem de fer tot un camí, encara que arribem al vespre, i quan ja no queda cap més visitant que el silenci de les pedres a última hora del dia, descobrim un paisatge espectacular. Dormir a Goris,

i després al matí desfer un tros de carretera, enmig d'una plana, per sentir la força del poderós indret de Karahunje, allà on els homes van mesurar el temps amb un observatori astronòmic de megalits, que han estat com els més antics del món. Unes pedres disposades de tal forma que per la seva situació donaven posició exacta dels planetes i les estrelles llunyanes. Només s'havia de saber «com observar» el cel des de la terra.

No només natura i patrimoni arquitectònic d'esglésies impressionants podem trobar a Armènia. Els museus de Ierevan, la capital actual, guarden els tresors de manuscrits meravellosos, antics evangelis amb miniatures pintades de delicadesa extrema. Sales d'art modern. Tallers d'artesans de la plata.

Mercats de fruita i espècies. I a la nit, si encara voleu descobrir racons especials, demaneu a l'Ashot o a la Zara o a la Naira, alguns dels molts amics armenis que podeu fer, que us acompanyin pels carrers paral·lels a les grans avingudes transitades, i allà, enmig d'una placeta arribareu a l'església dedicada a Sant Ananies. Una petita església que tota la nit té les portes obertes i el cuidador del lloc, amb la seva barba blanca us farà una acollida especial oferint-vos tot el que té per compartir: l'albercoc més dolç de la temporada. Encendrem una candela i acabarem el dia pregant per la pau a Armènia i a tot el seu territori.

Bàrbara Virgil

Rutes Bíbliques i
Expedicions Culturals.
Ruth Travel

LLIBRES

JOSE CHAMORRO

Claves para saborear la vida

San Pablo, 2017, 318 pàg.

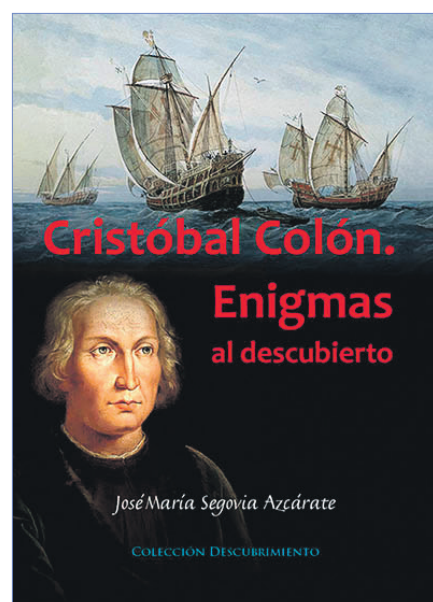

L'ésser humà té experiència de la seva pròpia intimitat en la mesura que s'hi obre. Aquest llibre relata aquest procés amb senzillesa i saviesa i ofereix meditacions al lector, acompanyant-lo a una recerca permanent per ser «actor» de la seva pròpia vida i viure-la en primera persona des de tres perspectives diverses: un mateix, els altres i l'àmbit espiritual.

JOSÉ MARÍA SEGOVIA AZCÁRATE

Cristóbal Colón. Enigmas al descubierto

Familia de Jesús, 2017, 40 pàg.

Els grans personatges de la història han revelat en ocasions una cara oculta difícil d'esbrinar. Un d'ells és Cristòfol Colom. L'autor d'aquesta obra reflexiona sobre els enigmes de Cristòfol Colom amb la finalitat de revelar alguns misteris de la seva vida. Aquest llibre es publica amb motiu de la celebració del 525 aniversari de l'encontre entre ambdós mons.

JOAQUÍN CAMPOS HERRERO

¿Quién agota mis pilas?

Punto Rojo, 2016, 138 pàg.

L'energia, com a substrat vital a totes les formes de la natura, ha estat objecte d'estudi des de diferents punts de vista. Aquest assaig del filòsof Joaquín Campos Herrero posa un especial èmfasi amb una variable que actualment desperta gran interès: el fet de la seva mobilitat entre els humans. Molts trastorns psicosomàtics que patim tenen l'origen en el que metafòricament anomenem «buidat de les nostres piles».

JUAN MARTORELL

El manuscrito nazi

Espasa, 2017, 384 pàg.

L'arqueòloga Nicole Pascal es troba embolicada en una aventura que la durà a endinsar-se en els secrets del nazisme alemany. Una pluma que li regala el seu xicot, Jean Massard, serà el desencadenant que conduirà la parella a aconseguir un manuscrit d'un important cap de les SS: Hans Heins. En ell, relata la seva vida i les seves relacions amb els dirigents nazis.

DÉU SALVI ELS REIS

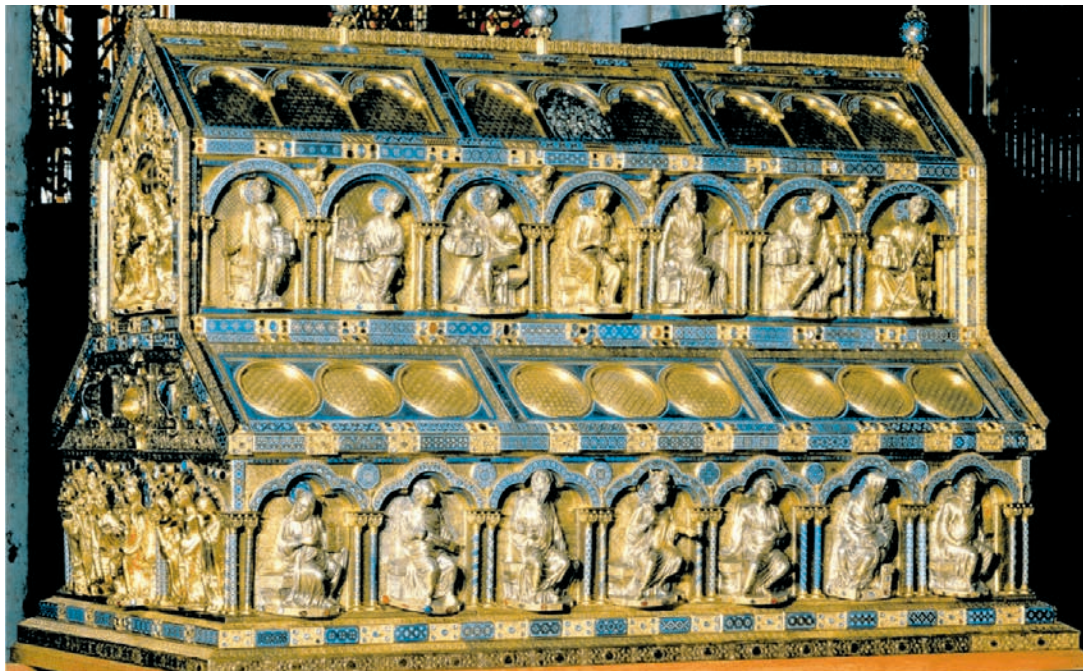
Els tres sants reis

«Van entrar a la casa, veieren el nen amb Maria, la seva mare, es prostraren a terra i el van adorar. Després van obrir les seves arquetes i li oferiren presents: or, encens i mirra» (Mt 2,11).

Què hi fa que no fossin reis, si foren capaços de creure? Tant se val si eren tres o quatre o dotze, si varen saber reconèixer el Messies en el petit infantó? Quina importància que si no eren ni mags ni savis, però, en canvi, varen saber entendre l'estel, fer el camí cap el que els era desconegut, i oferir el millor d'ells mateixos?

La tradició ha volgut posar nom a aquells personatges, en el mateix nombre que els presents fets a Jesús: Melcior, d'origen hebreu i significa «rei de la llum»; Gaspar, ve del persa i significa «administrador del tresor», i Baltasar d'origen assiri i significa «Déu protegeix el rei».

Or, encens i mirra com a reconeixement de la condició de

Sepulcre dels tres reis a la catedral de Colònia.

Representen les diferents races que poblaven la terra i els tres estadis en la vida d'una persona

rei, de Déu i d'home de Jesús, respectivament. I, a la vegada, Melcior, Gaspar i Baltasar representen tot el món conegut en aquell moment: Europa, Àfrica i Àsia, les diferents races que

poblaven la terra i, a la vegada, els tres estadis en la vida d'una persona: la joventut en el negre, la maduresa en el ros i la vellesa en el blanc.

Una llegenda ens diu que, després de la resurrecció del Crist, els tres reis es trobaven a Saba, on foren batejats, consagrats bisbes i, posteriorment, martiritzats; així com les seves despulles foren dipositades en el mateix sarcòfag que, actualment, es venera a la catedral alemanya de Colònia.

Tanmateix, per als més petits i per als que —no sent-ho— ens en fem, Melcior, Gaspar i Baltasar són tres reis sants, savis i mags; que entren en les nostres vides escalant els balcons en el capvespre del 5 de gener i, per sempre més, romanen en el nostre cor; com a part dels nostres records més preuats i de l'imaginari col·lectiu com a credo, com a civilització i com a poble. Són la nostra particular epifania o manifestació i revelació divina!

Carles Cortina i Riu
Protocol·lista

AQUEST ESTIU T'ENAMORARÀS

Bitllet d'anada i tornada

La tornada de les vacances ens acostuma a portar records satisfactoris, però massa vegades acompanyats de rostres que denoten certa derrota. És fàcil escoltar en les converses entre amics o companys de feina frases de resignació i, fins i tot, d'amargor.

Així anaven, tot conversant entre dosi de desesperança, els caminants d'Emmaús (Lluc 24). Era un camí de tornada. Tornaven a casa. El viatge d'anada que tant prometia, anar a celebrar la Pasqua amb Jesús, havia tingut un desenllaç que encara els provocava incertesa. I per aquesta fissura els passaven dubtes, pors, tristesses... Què farem ara sense Jesús?

En els nostres camins de tornada també viatgem acompanyats d'incerteses, algunes molt pròpies i altres compartides. Si a l'inici de l'estiu contemplàvem l'horitzó cap al qual anar plens d'il·lusió i esperança, avui també albirem un horitzó de tornada, però més complicat. Què puc fer? Què van fer els caminants d'Emmaús?

Els dubtes i les pors van començar a dissipar-se a través del coneixement de la Llei i els profetes. És a dir, Jesús va aplicar l'ungüent de la Paraula de Déu, amb una autoritat capaç d'interpretar, desxifrar i contestar qualsevol dubte. Jesús parlava amb autoritat, amb la màxima autoritat, la del Fill de Déu que és Déu mateix.

Així, quan ens assalten en els nos-

Cathopic

tres «viatges de tornada» les incerteses, què fer? Acudir a la Paraula de Déu, a l'autoritat de Jesús i a la seva Església, a discernir a partir de la senzill pregunta: què és el que faria (o diria) Jesús? Si en el nostre diàleg de tornada ens trobem parlant de temes familiars, morals o socials, i se'ns presenten dilemes ben difícils, caldrà preguntar-se de manera sincera i ben disposada què és el que faria Jesús.

Ens sorprenem, o millor encara, Jesús ens sorprendrà, perquè des d'una dinàmica de comunió, després de l'escolta de la seva Paraula i participant de la fracció del pa, tot cobrarà sentit. Els deixebles d'Emmaús el van reconèixer i ho van comprendre.

Aquest passatge dels relats de la resurrecció ens mostra que ni el viatge de tornada era tan dolent ni amb aquell acaben els viatges. Els d'Emmaús tornen a corre-cuita a tro-

Quique Fernández
Animador bíblic

Jesús ens sorprendrà, perquè des d'una dinàmica de comunió, tot cobrarà sentit

En els nostres camins de tornada també viatgem acompanyats d'incerteses.

bar-se amb els apòstols, en una altra anada que de ben segur tindrà una altra tornada. Gairebé podríem dir que en el viatge de la vida i de la fe ja no està molt clar si estem d'anada o estem de tornada. L'èxode cap a la terra promesa... era anada o tornada? Potser no sigui tan important com el que realment compta en el nostre viatge: caminar guiats pel Senyor o el seu Esperit cap a la nostra terra promesa, la Casa del Pare.

LLUMS, CàMERA I VALORS

«Su mejor historia»

Montserrat Claveras
 Doctora en Història de l'Art
 Professora de Religió

Títol: THEIR FINEST
Any: 2016
Durada: 117 min.
País: Regne Unit
Director: Lone Scherfig
Guió: Gaby Chiappe, de la novel·la de Lissa Evans
Música: Rachel Portmant
Fotografia: Sebastian Blenkov
Repartiment: Gemma Artenton, Sam Claflin, Jack Huston, Bill Nighy, Jake Lacy, Jeremy Irons
Gènere: Comèdia romàntica
Productora: BBC Films / Number 9 Films / Wildgaze Films

Sinopsi: som a Londres, l'any 1940, enmig de la Segona Guerra Mundial. Els alemanys envaeixen la ciutat. La gent baixa a les estacions del metro on s'amaga, per seguretat, quan els avions enemics deixen caure les bombes que ho arrasen tot. Una companyia de cinema de Londres és l'encarregada de fer una pel·lícula per aixecar la moral de la població i de les tropes. Cal que tingui un to optimista i un toc femení, per això contracten Catrin Cole, una secretària que s'unirà al grup d'homes guionistes.

La pel·lícula està basada en el llibre titulat *Their finest hour and a half* (La seva millor hora i mitja) de Lissa Evans, publicat el 2009.

Com que és una pel·lícula sobre la realització d'una pel·lícula transcorren, en paral·lel, diferents històries molt ben harmonitzades.

Una és una comèdia romàntica amb un rerefons bèl·lic, el desen-

llaç de la qual és immerescut per al personatge principal. Una altra és la dels tres personatges, Catrin Cole, Tom Buckley, un dels guionistes, i el veterà actor, que ha anat a menys, Ambrose Hilliard, que es veuen forçats a superar diferents reptes que se'ls van presentant al llarg de les sessions de treball. Una altra, entre algunes més, és que Catrin Cole, a més, ha de lluitar per fer-se reconèixer davant d'un grup d'homes que no acaben de veure què fa amb ells una dona.

Pel que fa al documental que han de realitzar els reptes són, d'una banda, el que demana el productor: autenticitat i optimisme; d'una altra, el que demana la productora americana (el Regne Unit necessita els Estats Units per guanyar Alemanya) i, finalment, les demandes del peculiar actor ja quasi retirat.

Al final s'imposa la mirada femenina en el documental, el guió del qual és bàsicament de la Sra. Cole, fet que queda ben palès quan els espectadors veuen el film al cinema i hi ha tota mena d'emocions: rialles, plors, passió, tensió... Tot sota la mirada femenina, més ampla, de la directora Lone Scherfig.

Per reflexionar

- En temps de guerra o en grans desastres hi ha més solidaritat que en temps de rutina o de benestar? Per què no som sempre solidaris?
- El cinema serveix per emocionar-nos, per instruir-nos, per alliberar-nos? Què en penso?
- Qui és heroi? Per què? Què és per a mi un heroi o una heroïna?
- Els actors molt famosos són éssers excèntrics? Formen una casta diferent?

QUADERN D'ESTIU

Ignasi Díaz Ventura
 Delegació d'Ensenyament de l'arquebisbat de Barcelona

Papa Francisco
 @Pontifex_es

Seguir

Pregueu per la pau!
<https://www.facebook.com/news.va.es>
 #prayforpeace

Paraules per completar els espais

amor	unió	rep
perdonat	perdó	ressuscita
pau	veritat	fe
alegria	estimar	esperança
llum	comprendre	eterna
consolar		

Oh Senyor,
 feu de mi un instrument de la vostra _____!

- Que allà on hi hagi odi jo hi posi _____.
- Que on hi hagi ofensa hi posi _____.
- On hi hagi discòrdia hi posi _____.
- On hi hagi error hi posi _____.
- On hi hagi dubte hi posi _____.
- On hi hagi desesperació hi posi _____.
- On hi hagi tenebres hi posi _____.
- On hi hagi tristesa hi posi _____.

Oh Mestre!
 feu que no cerqui tant:
 ser consolat, com _____;
 ser comprès, com _____;
 ser estimat, com _____.

Perquè és donant que es _____;
 perdonant que s'és _____;
 morint que es _____ a la vida _____.

Més dibuixos a:
www.concursbiblic.com

Més dibuixos a: www.concursbiblic.com

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Després de desembarcar

Les intervencions socials, polítiques, religioses i econòmiques, si volen ser productives i respectuoses amb les persones, han de tenir en compte tres passos. La inspiració em ve d'una frase breu de l'evangeli: «Quan Jesús va rebre la notícia, se n'anà d'allí en una barca tot sol cap a un lloc despoblat. Així que la gent ho va saber, el seguiren a peu des de les seves poblacions. Quan desembarcà, veié una gran gentada, se'n compadí i va curar els seus malalts» (Mt 14,13-14). Jesús està profundament impactat per la notícia de la mort de Joan, el Baptista, el seu cosí. Cerca la pau i l'assossec per interioritzar la pèrdua, per desentranyar el sentit de l'execució, per anticipar el seu propi final. Se n'allunya navegant per les aigües dels sentiments. La gent, conscient de les seves necessitats i mancances, el busca sense treva i el segueix per terra. Quan desembarca, es produeix la trobada de Jesús amb la gentada. Haurà d'aplaçar el temps de soledat. No pot deixar-los sense atendre. Fa tres passos, que tenen un cert semblant amb la dinàmica de veure, jutjar i actuar.

Primer, veure la realitat de les persones des del seu nivell. La mística dels ulls oberts. Quan Jesús deixa l'aigua i posa els peus al terra on són els altres, veu les persones que han recorregut un llarg trajecte per apropar-s'hi. No hi ha prejudicis ni ideologies. Gent. En els seus rostres es poden llegir les angoixes dels seus cors, els desitjos profunds de sanació, l'anhel de gaudir de bona salut física i espiritual. Cal ser en el lloc. Una presència que permet tocar, oïr, sentir... sense filtres ni distàncies. Veure la realitat sense perdre's en l'aparador ni en els relats enganyosos. Mirar atentament per comprendre. No n'hi ha prou amb aquesta tasca, però és el primer pas.

Segon, establir la sintonia del cor. La vista de les persones no deixa indiferent. Cal anar més enllà dels números i de les estadístiques. Jesús es compadeix. La compassió no és llàstima, sinó implicació, empatia, posar-se en la pell dels altres, calçar-ne les babutxes. La comprensió es tradueix en sentiment. La imatge, en contacte. El circuit va del cap al cor. La vida dels altres importa, compromet, estimula, interpel·la. L'emoció omple de

contingut la imatge que la vista ha captat. No es redueix a sentimentalisme. Va més enllà. Veure sense sentir seria un exercici fred, sense ànima. Sentir sense veure, pura fantasia.

La compassió no és llàstima, sinó implicació, empatia, posar-se en la pell dels altres, calçar-ne les babutxes

El cor complementa el procés de la mirada profunda, sense aturar-ne el dinamisme. Tercer, intervenir eficaçment a resoldre les necessitats. Passar a la pràctica és indispensable. Comprendre, sentir i actuar. Jesús guareix els malalts. En veu els anhels i els patiments, els filtra pel tamís del seu cor i els converteix en acció salvadora. Res no queda com abans. Hi ha una transformació. L'acció terapèutica sorgeix d'una mirada atenta i de la sintonia del seu cor. És impossible aturar-se en el primer pas. Ni tan sols en el segon. Si no s'arriba a l'acció de ben poca cosa serveix. No hi ha millor teoria que una bona pràctica.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viuimolins70@gmail.com

«Preguem per les víctimes...»

Han passat uns dies però les imatges no se'ns poden esborrar tan de pressa de la nostra retina, ni el dol del nostre cor.

Jo, com tants i tants dies, havia passat poques hores abans per aquell indret que, des d'ara, recordarem com «el lloc de l'atemptat terrorista». Eren prop de dos quarts de sis quan algú em va trucar perquè obrís la televisió, que estaven parlant d'un atemptat a Barcelona. Les imatges, que TV3

El papa Francesc «pregava per les víctimes». El president Trump atacava demanant «bales amb sang de porc pels islamistes».

presentava amb un gran respecte per evitar el morbo del qual sovint s'abusa en algunes càmeres, mostren la dimensió de la catàstrofe i el pànic de la gent que corria espantolada fugint del perill.

Una càmera enfocava des

d'un lloc elevat —potser eren les imatges d'un aficionat des d'una finestra amb el seu mòbil— el començament de les Rambles i la cantonada de Rivedeneyra, lloc pel qual acostumo a passar per anar a l'«Hospital de campanya» de Santa Anna.

Entre tot el moviment del personal que, espaiat, fugia del terror, una cosa em va cridar poderosament l'atenció: al lloc on acostuma a estar diàriament, assegut a terra amb l'esquena recolzada a la paret, un captaire continuava sense immutar-se —almenys aparentment—, amb el cap a prop dels genolls... Podia ser qualsevol dels que conec i que passen hores pidolant amb les seves mascotes. Des de la distància no ho podia veure. M'ho preguntava sense poder entendre com era que ell semblava «aliè al dolor aliè». O no? Potser estava ja tan avesat al dolor, a la rutina de la mancança, a l'oblit de les alegries i les novetats en la seva vida fosca i grisa, que no va tenir alè per moure's de la postura habitual.

L'endemà, llegia els comentaris i especulacions que diaris de diferents tendències feien de l'atemptat. Però va ser el contrast entre dos comentaris el que em va impressionar. El papa Francesc pregava per «les víctimes». El president Trump atacava demanant «bales amb sang de porc pels islamistes».

Crec que no podia fer un comentari més desafortunat en un moment en què cal lluitar contra el terrorisme amb unes altres armes més eficaces: les d'analitzar, en primer lloc, com s'ha arribat a aquesta situació...

Els joves «terroristes» —marionetes d'aquells que mouen els fils sense posar en perill les seves vides— són rostres que nosaltres hem vist des de petits pels nostres carrers, les nostres escoles i amb les samarretes del Barça, el Real Madrid o el Sevilla... I aquests també són víctimes de si mateixos i dels que han inoculat el virus de l'odi en el seu cor.

Em quedo amb les precioses i sinceres pregàries que s'han organitzat per les víctimes, per totes les víctimes, i la senzilla tendresa popular que posa espelmes, rètols i peluixos al «lloc de l'atemptat».

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire, Joan Piñol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Jaume Aymar, Juan M. Bajo, Pilarín Bayés, Montserrat Claveras, Agustí Codinach, Carles Cortina, Ignasi Díaz, Quique Fernández, Núria Ferret, Jaume González Padrós, Joan Guiteras, Josep M. Mallarach, Alfred Matas, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Jordi Sánchez, Lluís Serra, Valentí Serra, Roser Solé, Sebastià Taltavull, Bàrbara Virgil, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €
Gibraltar i Portugal: 135,01 €
Resta d'Europa: 213,25 €
Amèrica i Àfrica: 250,01 €
Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Carta dominical

Confiar en Déu

Expliquen que un alpinista, desesperat per coronar l'Aconcagua, va iniciar-ne la travessa després d'anys de preparació. Però volia la glòria només per a ell. Per tant, va pujar-hi sense companys. Va començar l'ascensió i, encara que se li va anar fent tard i no s'havia preparat per acampar, va decidir seguir la seva ruta ben convençut de fer cim. Es va fer fosc. La nit va caure amb gran aplom. Tot era negra nit, sense cap visibilitat; no hi havia lluna i les estrelles estaven tapades pels núvols. Quan pujava per un penya-segat, a 100 metres del cim, va relliscar i va caure per l'aire. Queia a una velocitat vertiginosa. Només podia veure taques a gran velocitat cada vegada més fosques i que passaven en la mateixa foscor; tenia la terrible sensació de ser engolit per la gravetat. Seguia caient. En aquests moments angoixants, li van passar per la ment molts records: alguns grats i d'altres no tant. Tot d'una va sentir una estirada

tan forta que gairebé el va partir en dos... Sí! Com tot alpinista experimentat, havia clavats estacs de seguretat amb cadenats a una llarguíssima soga que el subjectava de la cintura. En aquells moments de quietud, suspès en l'aire, no va tenir més opció que cridar: «Ajuda'm, Déu meu!» De sobte, una veu greu i profunda li va contestar: «Què vols que faci, fill meu?» «Salva'm, Déu meu.» «Realment creus que et puc salvar?» «Oh, i tant, Senyor.» «Aleshores talla la corda que et sosté...» Hi va haver un moment de silenci i quietud. L'home va reflexionar i es va aferrar més a la corda. Uns dies més tard, expliquen que l'equip de rescat va trobar un alpinista congelat, mort, aferrat amb força a una corda, que agafava amb les mans... A

només dos metres del terra. Quina història tan impressionant. Impressionant i reveladora. Confiar en Déu és abandonar-se totalment a les mans. No obstant això, encara que ho vegem clar, quan arriba el moment volem tenir certa seguretat que tot anirà bé. Jesús es va abandonar en les mans del Pare abans de morir a la creu, però tres dies després va ressuscitar i és el Senyor de la Vida. Quan sembla que tot es torna fosc o ens ve en contra, quan us sembli que comenceu a perdre la pau us convido a resar amb la bella pregària del pare Carles de Foucauld, que comença dient: «Pare, meu, m'abandono a Tu, fes de mi el que vulguis, sigui el que sigui et dono les gràcies...» Tant de bo fem nostra aquesta invocació i a poc a poc el Senyor ens envaeixi amb la seva pau i la seva confiança.

Joan Josep Omella
Omella

Cardenal arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Matrimoni, grandesa i crisi

El Catecisme de l'Església catòlica diu: «El sentiment matrimonial és l'acte de la voluntat, pel qual l'home i la dona es lliuren i s'accepten mútuament en aliança irrevocable per constituir el matrimoni.» També afirma: «Les propietats essencials del matrimoni són la unitat i la indissolubilitat, que en el matrimoni cristià obtenen una fermesa particular per raó del sagrament.» Aquestes afirmacions arrenquen de l'Evangeli i s'expliciten en la Doctrina Social de l'Església quan es refereix a la família. Es fonamenten en una experiència de molts segles, i fins a dates relativament recents no eren posades en dubte per la majoria de persones. L'Estat, confessional o no, donava suport al matrimoni com a institució que donava estabilitat social. Des de fa uns anys, sobretot a Europa, hi ha hagut noves interpretacions legals. A Holanda l'any

2001, a Bèlgica el 2003, i després en altres països, el criteri definitori del matrimoni, que fossin un home i una dona els contraents, ha estat substituït pel de la unió legal de dues persones. Pel que fa a la indissolubilitat, les xifres mostren com s'ha banalitzat; només cal veure que a Espanya el 61% d'unions acaben en ruptura. Davant d'aquesta realitat pràctica l'Església no pot canviar de criteris, però sí que manifesta una renovació d'actituds important. Manté les seves afirmacions bàsiques alhora que rebutja utilitzar conceptes o paraules que puguin ferir els qui no les comparteixen. Pel que fa a les ruptures de les parelles, el papa Francesc afirma: «Hem de sentir el dolor del fracàs, acompanyar les persones que han tingut aquest fracàs en l'amor, no condemnar-les.»

Pel que fa als fills, l'experiència de moltes instàncies educatives ensenya que per al seu creixement i desenvolupament personal, l'ambient més adequat és el que es dona quan són fruit d'una família formada per un pare i una mare. Els passos més convenients en el desenvolupament de l'amor que dona origen a la família són el festeig, el matrimoni i l'obertura a tenir fills, un full de ruta que s'altera amb freqüència creixent: fa pocs anys els fills nascuts fora de matrimoni eren el 4% i avui superen el 40%. No es tracta d'invocar el passat amb nostàlgia, ja que hi ha elements de sinceritat molt positius en l'actualitat. Però tampoc s'ha de prendre l'experiència com un endarreriment. El matrimoni és la primera institució humana i la seva font és Déu mateix, que és propietari del passat, del present i del futur.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona
i Prímat

Inici

Edició digital 2015

Hemeroteca

Promocions

Aquesta Setmana

Església Catalunya

Església Espanya

Església Món

Vaticà

La Bona Notícia
també
a internet

ENTRA A LA PÀGINA WEB
I CONSULTA LA NOSTRA
HEMEROTECA.
HI TROBARÀS 35 ANYS
DE PREMSA RELIGIOSA.

www.catalunyacristiana.cat

Catalunya Cristiana col·labora amb

Lectures

Diumenge XXI de durant l'any

Lectura primera

Is 22,19-23

Lectura segona

Rm 11,33-36

Li posaré a l'espatlla la clau del palau de David

Tot ve d'ell, passa per ell i s'encamina cap a ell

Lectura del llibre d'Isaïes:

El Senyor diu a Sobnà, cap del palau del rei: «Et faré caure del pedestal, et derrocaré del lloc que ocupes. Aquell dia cridaré el meu servent, Eljaquim, fill d'Helquies, el vestiré amb la roba que portes, li posaré les teves insígnies, li donaré l'autoritat que tens, i serà un pare per als habitants de Jerusalem i per als homes de Judà. Li posaré a l'espatlla la clau del palau de David: quan ell haurà obert, ningú no tancarà, i quan haurà tancat, ningú no podrà obrir. El fixaré com un clau en un indret segur, i serà un tron gloriós per a la família del seu pare.»

Salm responsorial

137

Us enalteixo amb tot el cor, Senyor,
us vull cantar a la presència dels àngels.
Em prosterno davant del santuari.

R. El vostre amor perdura sempre.
Acabeu la vostra obra, Senyor.

Enalteixo el vostre nom perquè estimeu i sou fidel.
Sempre que us invocava, m'heu escoltat,
heu enfortit la meva ànima. **R.**

El Senyor és excels,
però es mira els humils,
mentre que els altius,
els esguarda de lluny.
El vostre amor perdura sempre.
Acabeu la vostra obra, Senyor. **R.**

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma:

Quina profunditat i riquesa en la saviesa i en el coneixement de Déu! Que en són d'incomprensibles els seus judicis i d'impenetrables els seus camins! Qui pot conèixer el pensament del Senyor? Qui l'ha assessorat com a conseller? Qui s'ha avançat mai a donar-li res perquè li ho pugui recompensar? Tot ve d'ell, passa per ell i s'encamina cap a ell. Glòria a ell per sempre, amén.

Al·leluia

Mt 16,18

Tu ets Pere. Sobre aquesta pedra jo edificaré la meva Església i les portes del Reialme de la Mort no li podran resistir.

Evangelí

Mt 16,13-20

Tu ets Pere. Et donaré les claus del regne del cel

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu:

En aquell temps, Jesús anà a la regió de Cesarea de Felip, i un cop allà, preguntava als seus deixebles: «Què diu la gent del Fill de l'home? Qui diuen que és? Ells li respongueren: «Uns diuen que és Joan Baptista; altres, que és Elies; altres, que és Jeremies o algun altre dels profetes.» Ell els diu: «I vosaltres,

qui dieu que soc?» Simó Pere li contesta: «Vós sou el Messies, el Fill del Déu viu.» Jesús li va respondre: «Sortós de tu, Simó, fill de Jonàs: això no t'ho ha revelat cap home de carn i sang, sinó el meu Pare del cel. I ara, també jo et dic que tu ets Pere. Sobre aquesta pedra jo edificaré la meva Església, i les portes del reialme de la mort no li podran resistir. Et donaré les claus del regne del cel: tot allò que deslliguis a la terra, quedarà lligat al cel, i tot allò que deslliguis a la terra, quedarà deslligat al cel.» Després prohibí severament als deixebles de dir a ningú que ell era el Messies.

Consultori bíblic

Ignasi Ricart
Claretia i
biblista

Sovint es parla de «l'arbre de la creu» en relació amb l'arbre del Paradís. Es tracta d'una contraimatge?

A l'arbre del fruit prohibit, origen del mal i de la mort, el cristianisme hi oposa l'arbre de la creu que, gràcies al sacrifici de Jesús, retorna a l'home la seva veritable vida: l'amor diví com a saba vigorosa. Per això, en la iconografia cristiana apareix la imatge de la creu coberta de fulles. Ja sant Pau, a Romans 5,12, posa en contrast Adam/Crist: «Com per un sol home el pecat s'introduí en el món, també pel pecat s'hi infiltrà la mort...» Podem dir que «l'arbre de la creu» és una contraimatge, una evocació que remet a l'arbre de la vida que a Gènesi 2,9 està plantat enmig del Paradís: el seu fruit havia de preservar l'home de la mort, amb el fruit de la vida.

Al NT, l'arbre de la vida apareix sovint en el llenguatge figurat de l'Apocalipsi de Joan: a més de remetre a Gn 2-3, es pressuposa abans que res la idea d'una correspondència entre el temps primordial i el temps escatològic. En la Jerusalem celestial es renova el paradís perdut: aquí hi té també el seu lloc l'arbre de la vida, i serà a l'abast de tots els salvats, que tot menjant del seu fruit tindran vida eterna. L'Apocalipsi recull aquestes esperances escatològiques: amb Crist el Paradís s'obre de nou i els fruits de l'arbre de la vida s'ofereixen als vencedors (els testimonis de la victòria de Crist en el món: Ap 2,7) i als qui porten el vestit net, els quals tindran dret a menjar de l'arbre de la vida perquè són purificats per l'obra del Crist. L'Apocalipsi uneix els dos símbols del Paradís i de la Ciutat santa (22,2.14.19). Són dues imatges referides a la mateixa i única realitat: la vida eterna viscuda en la immediata presència de Déu.

(Text publicat en el núm. 1.941)

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps
Teòleg i biblista /
riuscamps@yahoo.es

Qui diuen els homes que soc jo, el Fill de l'home?

Jesús ha escollit la regió de Cesarea de Filip, al nord-est de Galilea, llindant amb el món pagà, per cerciorar-se del que pensen els deixebles sobre la seva persona lluny dels fanàtics nacionalistes jueus. Primer els pregunta un a un què diu la gent sobre ell. Les respostes són molt variades. Per la manera com les ha construïdes Mateu, Elies figura en el centre; a banda i banda, Joan Baptista i Jeremies/profetes. Però Jesús vol assabentar-se del que diuen d'ell els seus deixebles. Simó Pere, el líder indiscutible, respon en nom de tots: «Tu ets el Messies, el Fill del Déu que allibera», que havia d'«alliberar», segons el Còdex Beza, el poble d'Israel dels romans. El text usual llegeix «del Déu que viu», difuminant-se aquest matis. A diferència de Marc i Lluc, Mateu lloa la confessió de Pere: «Benaurat ets Simó, fill de Joan, perquè carn i sang no t'ho han revelat, sinó el meu Pare que està en els cels.» En canvi, segons Marc i Lluc, immediatament després de la confessió de Pere, Jesús s'adreça a tot el grup i els conjura de no dir-ho a ningú. Propalar que Jesús és el Messies hauria provocat un alçament messiànic. Mateu encara va més enllà: a més de lloar la confessió de Simó, fent un joc de paraules amb el seu malnom, Petros/'pedra' (masc.) i petra/'roca' (fem.), li assegura que sobre la solidesa de la seva confessió edificarà la seva Església, un terme grec que tradueix el mot semític per «assemblea», molt freqüent en l'AT. Segons això, Jesús, plenament conscient de ser el Messies/Rei d'Israel no pretén edificar la nova assemblea d'Israel sobre la persona de Pere, sinó sobre la seva fe. Després de conferir-li les claus del Regne, Jesús «aleshores conjurà els deixebles» (còdexs Beza i Vaticà) perquè no ho divulgessin. Segons el text usual, «de no dir a ningú que ell era el Messies»; Beza ho transcriu en discurs directe: «que no diguessin a ningú: "Aquest és el Messies, Jesús!"», un crit que hauria produït un alçament contra els romans.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(CICLE LITÚRGIC A; FERIA I) Temps de durant l'any

(SALTERI: SETMANA 1)

AGOST

27. DIUMENGE

Diümenge XXI de durant l'any, Verd. Lectures: Isaïes 22,19-23 / Salm 137 / Romans 11,33-36 / Mateu 16,13-20
SANTORAL: Mònica.

28. DILLUNS

Sant Agustí (MO), Blanc. Lectures: 1 Tessalonicencs 1,1-5.8b-10 / Salm 149 / Mateu 23,13-22
SANTORAL: Hermes, mr.; Julià, mr.

29. DIMARTS

Martiri de Sant Joan Baptista (MO), Vermell. Lectures 1 Tessalonicencs 2,1-8 / Salm 138 / Marc 6,17-29
SANTORAL: Adelf, b.; Sabina, mr.

30. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: 1 Tessalonicencs 2,9-13 / Salm 138 / Mateu 23,27-32.
Lleida i Urgell: **Sant Lluís de França (ML)**, Blanc.
SANTORAL: Fèlix, prev. i mr.; Fiacre, erm.; Joana Jugan, rel. i fund.

31. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: 1 Tessalonicencs 3,7-13 / Salm 89 / Mateu 24,42-51.
O bé: **Sant Ramon Nonat (ML)**, Blanc.
SANTORAL: Domènec de Val, mr.; Nicodem; Vicenç, Sabina i Cristeta, mr.

SETEMBRE

1. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: 1 Tessalonicencs 4,1-8 / Salm 96 / Mateu 25,1-13. Lleida: **Sant Lleir (ML)**, Blanc; Barcelona i Sant Feliu de Llobregat: **Beat Josep Samsó i Elias (ML)**, Vermell.
SANTORAL: Anna, prof.; Gil, ab.; Teresa-Margarida Reddi, rel.

2. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: 1 Tessalonicencs 4,9-12 / Salm 97 / Mateu 25,14-30.
Tortosa: **Mare de Déu de la Cinta (S)**, Blanc.
SANTORAL: Antolí, mr.; Màrtirs de setembre, mr.; Raquel.

El sant

Per Eduard Brufau

Sant Agustí d'Hipona

Els anomenats Pares de l'Església durant els primers segles del cristianisme van elaborar una gran reflexió teològica sobre la fe cristiana. Sense aquesta trobada entre fe i raó no s'expliquen ni els concilis ecumènics ni la teologia de l'Església d'avui. El pare llatí més influent de tots va ser sant Agustí d'Hipona (354-430).

Nascut al nord-est de l'actual Algèria era fill d'un pare pagà i d'una mare devotament cristiana, santa Mònica. Va rebre una educació literària i filosòfica excel·lents i ell mateix va exercir la docència. La seva recerca de sentit el va dur per diverses escoles filosòfiques fins que, gràcies a la influència de la seva mare i sobretot de sant Ambrós de Milà, es va convertir al cristianisme. Sant Agustí va arribar a ser bisbe d'Hipona, al nord d'Àfrica, i va destacar pels sermons i les obres teològiques que va escriure per defensar la veritat de la fe cristiana contra les heretgies. La seva obra més famosa, *Les confessions*, comença amb una frase que resumeix la seva vivència de Crist: «Ens vau fer per a vós i és inquiet el nostre cor fins que reposi en vós.»

Litúrgia i comunió eclesial

Els pares del Concili Vaticà II van expressar clarament la cautela amb què s'havia de procedir als canvis en matèria litúrgica; podríem dir, fins i tot, la serietat i gravetat amb la qual s'havia d'obrar.

En parlar de la tradició i el progrés, es percep aquest tacte amb el qual conviden a actuar a tots els agents de les reformes. Es parla al número 23 de *Sacrosanctum Concilium* de «conservar la sana tradició i obrir, amb tot, el camí a un progrés legítim»; això s'ha de fer, segons el mateix text, a través d'una «conscienciosa investigació teològica, històrica i pastoral». S'adverteix que cal tenir en compte «no només les lleis generals de l'estructura i mentalitat litúrgica, sinó també l'experiència adquirida amb la reforma litúrgica i amb els indults concedits en diversos llocs». I es prohibeix introduir canvis «si no ho exigeix una utilitat veritable i certa de l'Església», i sempre, amb una mentalitat d'evolució natural, «només després d'haver tingut la precaució que les noves formes es desenvolupin, per dir-ho així, orgànicament, a partir de les ja existents», amb

un fonament sòlid arrelat en el coneixement bíblic, ja que el concili afirma que «per procurar la reforma, el progrés i l'adaptació de la sagrada litúrgia cal fomentar aquell amor suau i viu cap a la Sagrada Escripura que testifica la venerable tradició dels ritus tant orientals com occidentals» (SC 24). Ningú, doncs, en llegir aquestes disposicions conciliars pot pensar que s'apostava per una ruptura, per un deixar enrere la «sana tradició», sinó tot el contrari. Tenia tota la raó el papa Benet XVI en afirmar que el «Concili dels Pares» es va situar sense cap dubte en una hermenèutica de la continuïtat.

És per garantir que així fos aplicada la reforma que, a la tercera part del capítol primer de la Constitució litúrgica, trobem el número 22, on s'estableix que l'ordenació de la litúrgia pertany a la jerarquia eclesiàstica, citant no només la Seu Apostòlica, sinó que aquesta ordenació també descansa «en la mesura que determini la llei» en

el bisbe i en «les competents assemblees territorials de bisbes». Vista la qual cosa, s'apressa el document a afirmar: «Per tant, que ningú, ni que sigui sacerdot, afegixi, tregui o canviï cap cosa per iniciativa pròpia en la litúrgia» (SC 22, 3), volent donar a entendre, arribant a aquesta conclusió tan concreta, que la disciplina litúrgica està en sintonia i és un dels instruments més eficaços de la comunió eclesial, en la línia del que explicitarà el paràgraf 26: «Les accions litúrgiques no són accions privades, sinó celebracions de l'Església, que és "sagrament d'unitat", és a dir, poble sant i ordenat sota la direcció dels bisbes. Per això pertanyen a tot el Cos de l'Església, el manifesten i l'impliquen.»

Oblidar aquestes disposicions del Vaticà II és una mostra de clara incomprensió de la voluntat conciliar i una aposta per la frivolitat i conseqüent divisió en el mateix cor de l'Església. En canvi, la fidelitat al Concili és font de gran fecunditat espiritual. Hem de triar. I l'elecció es juga en cada celebració litúrgica, en la forma *celebrandi* dels seus ministres i assemblea.

Jaume González Padrós

Professor de l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona

Dansa de les clarisses del santuari del Sant Crist de Balaguer a la festa de Santa Clara

Jordi Curcó
Balaguer

Un any més, la comunitat de clarisses del santuari-basilica del Sant Crist de Balaguer ha celebrat la festa de la seva fundadora, santa Clara (11 d'agost). En aquesta ocasió s'ha commemorat amb una representació de dansa i música, creada per una de les religioses clarisses de la comunitat, sor Gladys, que n'ha fet la coreografia.

La representació, protagonitzada per les vuit religioses clarisses de la comunitat, encapçalades per la seva abadesa, sor M. Victoria Triviño, va fer-se al mateix presbiteri del santuari del Sant Crist, sota l'atenta mirada de nombrosos fidels que van assistir a la festa. Mitjançant la dansa i la música i l'ús de l'aigua i l'encens, les clarisses van presentar amb la seva dansa els quatre elements de la natura, que emanen de Déu i inspirats en el *Càntic de les Criatures*, de sant Francesc d'Assís: el germà foc, el germà vent, la germana terra i la germana aigua.

La representació va tenir lloc al final de la celebració de l'Eucaristia de la festa, presidida pel franciscà P. Ramón Domènech, fill d'Alcaràs. Va predicar l'homilia el també franciscà P. Agustí Boadas, que es va referir a les joves clarisses de Balaguer com «unes dones que potser no son les més belles del món però amb una gran bellesa interior, que ens transmeten la felicitat de santa Clara i que se senten germanes entre elles i germanes de tots nosaltres».

Imatge de la coreografia representada al santuari.

Les religioses clarisses són presents al santuari del Sant Crist de Balaguer des de l'any 1351

Concert d'orgue

La festa de Santa Clara va continuar amb un concert d'orgue a càrrec de fra Agustí Boadas, que va interpretar amb l'orgue del santuari un recull de peces musicals de diversos autors, sorgides de l'àmbit franciscà, com ara l'*Himne a santa Clara*, del franciscà Jaume-Manuel Mola (1918-1991), fill de La Sentiu de Sió, o les peces de fra Juan Bermudo, compostes per a les clarisses de Montilla el 1555.

Com és costum, la commemoració de la festivitat de Santa Clara va cloure amb la veneració de la relíquia de la santa i la distribució del panet beneït de les clarisses a tots els fidels que van compartir amb elles la festa de la seva fundadora. Les religioses clarisses són presents al santuari del Sant Crist de Balaguer des de l'any 1351, fa 666 anys.

L'abadesa M. Victoria Triviño juntament amb el P. Ramón Domènech.

La festa va acabar amb la veneració de la relíquia de la santa i la distribució del panet beneït als fidels.

Títol de basílica

El papa Francesc va concedir el títol i la dignitat de basílica menor al santuari del Sant Crist de Balaguer a través d'un rescripte de la Congregació per al Culte Diví, signat pel cardenal Robert Sarah, i que porta data del 9 de maig del 2016. La celebració solemne de la concessió del títol va tenir lloc el 9 de novembre del 2016, tot coincidint amb la festivitat del Sant Crist, i va estar presidida pel bisbe d'Urgell, Mons. Joan-Enric Vives.

Les vacances dels avis

La casa dels avis és el punt de reunió familiar a les vacances i més si es troba en algun lloc pintoresc de la costa o la muntanya. Anar a veure els avis és com anar a un hotel de cinc estrelles amb tot inclòs. Fins servei de cangur, si hi ha nens petits, amb disponibilitat absoluta tant de dia com de nit. Als avis se'ls desmaneguen els horaris dels àpats i el que solen menjar, la televisió passa a ser domini dels nens i fins el sofà de l'avi és usurpat pels visitants. De la nit en fan dia i del dia en fan nit dormint fins ben tard. Davant d'un caos així, els avis acaben deixant les claus de la casa o apartament als fills perquè si no ells acaben passant les vacances al supermercat del poble. Decisió intel·ligent, però amb l'alegria d'haver tingut reunida la família.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

Cristians d'avui i d'ahir

El cristianisme no és cap ideologia, ni passa de moda. Sempre és vigent, encara que els cristians no sempre gaudeixin de llibertat i, en alguns països, siguin perseguits fins al martiri. Tot i que hi hagi cristians allunyats de l'Església, les conversions també abunden. Potser algunes de les causes de l'allunyament de la pràctica religiosa siguin aquestes: la propaganda negativa, recolzada en la manipulació i en la mentida i intensificada els darrers anys; els horaris del culte, que coincideixen amb les hores de descans de molts joves que, ara, a les vacances i els

Obrim els ulls a la seva Eternitat

Amb motiu d'un viatge a Terra Santa, he viscut molts moments de la vida de Jesús. Penso que Crist ha volgut que hagin sobreviscut aquests rastres de la seva presència a Palestina després de tantes devastacions i pas d'exèrcits sobre la terra que Ell va trepitjar, amb l'esperança que els homes obrim els ulls a la seva Eternitat i descobrim la seva eterna espera del penediment de l'home pel seu pecat, el seu etern oferiment de la seva misericòrdia, perquè a l'home, en rebre'l, se li obri el camí de la salvació.

ENRIC BARRULL CASALS
Girona

caps de setmana, viuen com els mussols; els escrúpols, en no saber, molts, congregar ser cristians i moderns, i, sobretot, la ignorància religiosa i moral, per la qual cosa no saben buscar la font (Déu) que pot omplir el seu buit.

Amb tot, cada vegada són més els que segueixen les ensenyances de l'Església i se sap que no falten joves que ho deixen tot per Crist (família, carrera...), enamorats d'Ell.

JOSEFA ROMO GARLITO
Valladolid

L'infern encara existeix?

Avui sorgeix incredulitat sobre aquest lloc de transcendència extremadament dramàtica, fins i tot entre els membres de l'Església. N'hi ha que diuen que Déu no pot sotmetre ningú a un càstig així per l'eternitat. Però aquestes opinions són fruit d'un desconeixement de qui és Déu, del seu amor, del seu sacrifici a la creu i de tots els mitjans que ha deixat per facilitar-nos la salvació de l'ànima. Entre ells,

l'Església catòlica i els seus sagraments, com a ajuda espiritual per al combat contra el dimoni; la Mare de Déu, veritable mare nostra i a la qual podem recórrer en moments de necessitat però també establir-hi una relació filial; l'Esperit Sant, que actua com a santificador de qui es deixa guiar per Ell; les pregàries, la literatura i les pràctiques devotes que s'han acumulat al llarg de la història bimil·lenària de l'Església i un àngel custodi personal que ens acompanya i anima, si el deixem fer, en el camí cap a Déu.

Tot això són regals per enfortir la fe i arribar així al final de la vida, si no en estat de gràcia, sí almenys amb la voluntat de fer una darrera confessió dels pecats abans d'entrar a l'eternitat i ser jutjat davant del tribunal de Déu com una persona apta per heretar el cel. Perquè l'infern existeix, i n'hi ha molts que van rebre el do de veure'l per alertar els que som aquí, no només sants de l'antiguitat, sinó homes i dones que han deixat per escrit el seu testimoni.

PILI MONTALBÁN
Piera

El Consultori

PREGUNTES I
RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA
I MORAL
pel Dr. Joan Antoni
Mateo

El cos, amic o enemic? (2)

En algunes presentacions de la fe d'altres temps se'ns deia que el cos, la carn, era enemic de l'ànima. Avui, veient l'exaltació dels cossos, sembla que és a la inversa...

Crec que va quedar clar que, segons la fe cristiana, el cos és bo i «amic». Però també pot ser «enemic» i, més ben dit, font de lluita, conflicte i patiment. «Déu va veure que era bo», efectivament, però el pecat deixa rastre. En el Catecisme (CEC, 2516), llegim: «Ja dintre l'home, per tal com és un ésser compost, esperit i cos, hi ha una certa tensió, una certa lluita de tendències entre l'"esperit" i la "carn". Però aquesta lluita, de fet, pertany a l'herència del pecat, n'és una conseqüència i alhora una confirmació. Forma part de l'experiència diària del combat espiritual.» Conseqüència del pecat que trenca l'equilibri volgut per Déu i, alhora, font de lluita, de combat. El cos ha de ser integrat en la persona i no s'ha de permetre que ens tiranitzi. Un sant dels nostres temps deia amb encert que «al cos sempre se li ha de donar una mica menys del que demana». Norma sàvia no només per a la santedat sinó per a la salut. Per això, «si la moral reclama el respecte a la vida corporal, no en fa, tanmateix, un valor absolut. Es rebel·la contra una concepció neopagana que tendeix a promoure el culte del cos, a sacrificar-li-ho tot, a idolatrar la perfecció física i l'èxit esportiu. Per la tria selectiva que fa entre els forts i els febles, aquesta concepció pot conduir a la perversió de les relacions humanes» (CEC, 2289).

Al·ludint a aquesta possibilitat, ensenyava Benet XVI: «Ara l'home considera el cos i la sexualitat solament com la part material del seu ésser, per emprar-la i explotar-la de manera calculadora. (...) En realitat, ens trobem davant una degradació del cos humà, que ja no està integrat en el conjunt de la llibertat de la nostra existència, ni és expressió viva de la totalitat del nostre ésser, sinó que és relegat a allò merament biològic. (...) L'ésser humà es converteix en una simple mercaderia» (*Deus Caritas Est*, 5). Efectivament, es degenera el cos i amb ell la persona, en una mercaderia que es compra, es ven, s'utilitza, es llença, finalment, quan ja no serveix, es llença. Podem no pensar davant d'aquestes profètiques paraules del papa Benet en aquesta aberració que presenciem en els anomenats «ventres de lloguer», en què s'instrumentalitza el cos de la dona de manera extremadament degradant separant artificialment la corporeïtat de la totalitat de la persona i els seus sentiments?

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

Diana de Gal·les i Teresa de Calcuta, dos paradigmes de la generositat

«La princesa del poble» i «la mare dels pobres» van ajudar els més desemparats

Miquel Àngel Codina

Van morir amb només cinc dies de diferència. Com cinc són les línies horitzontals i equidistants d'un pentagrama, on s'escriuen sublimes notes musicals. Les seves vides van ser, en certa manera, com una excelsa simfonia, on el dolor i l'alegria s'abracen en forma de so portentós que captiva el públic més receptiu.

Totes dues mantenien una amistat cordial, forjada a través de diverses trobades. Es van conèixer el 1992 a Roma. Quan van morir, una tenia 36 anys i la seva personalitat, carismàtica i enlluernadora, havia contribuït a fer entrar aire fresc a la reialesa britànica, que es trobava encotillada en protocols rígids i obsolets. L'altra tenia 87 anys i la seva vocació a la vida religiosa la va dur a fundar la congregació de les Missioneres de la Caritat a Calcuta l'any 1950 per tal d'ajudar els més marginats de la societat. Actualment la congregació està implantada a 140 països amb unes 5.000 monges i una legió de voluntaris.

La primera era una jove i bella aristòcrata que es va convertir, amb els seus vestits elegants, en una icona de la moda. La segona era una anciana monja catòlica, bondadosa i humil, que vestia un hàbit senzill: un sari, confeccionat en color blanc amb tres franges blaves, que simbolitzen cadascun dels vots que fan les religioses.

Una es va veure atrapada en un matrimoni infeliç i el conte de fades que va viure es va esmicolar. La separació i el divorci posterior van ser objecte de l'implacable escrutini dels mitjans de comunicació. L'altra va experimentar en silenci durant anys la dolorosa experiència de «desert espiritual», de patiment interior, durant el qual va arribar a escriure que «sento que Déu no m'estima». Paradoxalment, aquesta «foscor» la va dur a una profunda unió amb Déu.

A la primera la van anomenar «la princesa del poble»; la segona va ser batejada pels fidels com «la mare dels pobres». Els seus noms: Diana de Gal·les i Teresa de Calcuta. Dues de les figures més admirades i influents del segle XX, dos mites del nostre temps. Amb motiu del vintè aniversari de la seva mort —la princesa de Gal·les moria el 31 d'agost del 1997 i la mare Teresa entrava a la casa del Pare el 5 de setembre—, l'interès mediàtic s'ha tornat a centrar en elles.

Amor i solidaritat

Totes dues tenien una capacitat inata per empatitzar amb el patiment dels altres. Com a princesa de Gal·les, Diana va decidir donar suport amb la seva presència a les causes humanitàries. Es va involucrar activament

Darrera trobada entre la mare Teresa i la princesa Diana, el 18 de juny del 1997 a Nova York. / Reuters

en la lluita contra la sida, en els múltiples projectes de la Creu Roja o en la campanya per a l'erradicació de les mines antipersona. En una visita a un hospital el 1987, la princesa va donar la mà a un malalt de sida. Una imatge que va ajudar a combatre l'estigmatització dels infectats pel VIH.

La mare Teresa va ser guardonada amb el premi Nobel de la Pau el 1979 per «la feina feta en la lluita per superar la pobresa i l'angoixa, que també constitueixen una amenaça per a la pau». La religiosa va rebutjar assistir al banquet cerimonial ofert als premiats i va demanar que la dotació econòmica d'aquesta distinció es destinés als pobres de l'Índia. Era la millor ambaixadora dels més desfavorits del planeta.

«Avui la pitjor malaltia d'Occident no

és la tuberculosi o la lepra; és no ser estimat i que ningú no es preocupi per tu. Podem guarir les malalties físiques amb medicina, però l'única cura per a la soledat, la desesperació i la manca d'esperança és l'amor», afirmava la mare Teresa de Calcuta. I afegia: «Estima fins que et faci mal. Si et fa mal és bon senyal.» Per la seva part, la princesa Diana confessava: «Res no em fa més feliç que intentar ajudar els més febles i vulnerables de la societat. És un objectiu i una part essencial de la meua vida, una mena de destí.»

El 18 de juny del 1997, la princesa Diana visitava la mare Teresa a la casa que les Missioneres de la Caritat tenen al districte del Bronx, a Nova York. Els fotògrafs immortalitzaven el moment en què totes dues, a la sortida del centre, agafades de la mà, s'acomiadaven cordialment. Una instantània per a la història. Les seves mirades fraternals, els seus gestos d'afecte... eren evidents. Ningú no es podia imaginar que, poc més de dos mesos després, el món es quedaria orfe amb la pèrdua de totes dues; dues dones que eren la cara i la creu de diferents estils de vida però unides per una missió comuna: donar veu als exclosos i ajudar els necessitats.

El mateix dia en què va morir, la mare Teresa de Calcuta tenia previst oferir una missa en memòria de la princesa de Gal·les. Sis anys després de morir, el 19 d'octubre del 2003, el papa Joan Pau II va proclamar beata Teresa de Calcuta. El 4 de setembre del 2016 era canonitzada, després que la Congregació per a les Causes dels Sants reconegués com a «extraordinària» la guarició d'un brasiler en fase terminal per problemes cerebrals greus. L'home va salvar la vida després que la seva dona demanés la intercessió de la beata albanesa.

Al llarg dels anys, la biografia de la princesa de Gal·les ha anat adquirint una dimensió quasi llegendària. La televisió britànica ha emès fa poc documentals com ara *Diana, la nostra mare: la seva vida i el seu llegat*, amb la participació dels seus fills, Guillem i Enric, o *Diana: en les seves pròpies paraules*.

També s'han publicat llibres, còmics i monogràfics en revistes, s'ha organitzat exposicions... en què la reina indiscutible és Diana. Va ser una princesa moderna, de carn i ossos, no pas de cartró pedra, que va conquerir els cors de moltíssima gent. «Adeu, rosa d'Anglaterra, no deixis de créixer en els nostres cors», cantava Elton John en el funeral. Una rosa que no es marceix.

Fa vint anys que van morir aquests dos mites del nostre temps

Vers una nova pastoral de la gent gran

La promoció humana integral, el gran objectiu

Juan Manuel Bajo Llauredó
Director del Secretariat Interdiocesà de la Pastoral de Salut

Al llarg de la història, la valoració i l'estimació social de les persones grans no sempre ha estat igual ni amb la mateixa intensitat: l'enaltiment en les cultures primitives ha anat decreixent a mesura que ha anat passant el temps. En l'actual era tecnològica sembla que no hi ha espai per aquell jubilat qui sols disposa d'oci.

Certament ens trobem amb el fet que l'esperança de vida s'ha allargat i, en conseqüència, hi ha hagut un creixement de persones grans, enfront d'una davallada notable de naixements. D'altra banda, els ancians semblen desfasats, amb dificultats per adaptar-se a les noves realitats, i que temen i rebutgen les revolucions. Tot això sembla haver creat una certa «gerontofòbia» que, des dels espais de reflexió, porta a un cert desconcert de cara al futur. O és que nosaltres no serem, també, persones grans?

Probablement, revisarem l'escala de valors com més gran sigui la preocupació per al nostre futur. Mentre els valors com la veritat i el bé tinguin primacia, també el tindrà el col·lectiu de gent gran; però mentre siguin la utilitat, el consum, la bellesa material i el culte al cos, la valoració de la persona gran disminuirà.

El paper històric de l'Església

L'Església, sensible per acompanyar els seus fills —especialment quan es troben en situació de fragilitat o vulnerabilitat o necessiten una especial comprensió per part de la societat—, sempre ha tingut cura de la persona gran. Aquesta dedicació preferencial de l'Església la podem resseguir al llarg dels segles i, de manera especial, a través dels religiosos i religioses que han fet de la seva vida un carisma i opció de vida, en tota mena de llocs tant de l'àmbit eclesial com civils, privats o públics.

La presència de l'Església al costat de la persona gran ha anat experimentant un creixement i progrés, amb una orientació més evangèlica, comunitària i eclesial, a l'estil de la paràbola del bon samarità. Són fills de Déu i germans nostres i les seves condicions de vida són diverses. Aquest estil fa que puguin continuar la vida de manera normal, encara que es trobin amb limitacions fruit del pas dels anys, en situacions més greus i invalidants fruit de la malaltia, que no tinguin el necessari per viure o es trobin sense cap familiar que els pugui ajudar.

Un pas més: «preocupar-se» de la persona gran

Seguint el model de la paràbola del bon samarità, el personatge no sols

Portada del llibre «Ve y haz tú lo mismo. Acompañar pastoralmente al anciano», que es pot adquirir a la llibreria de l'arquebisbat de Barcelona.

s'ocupa del malferit, sinó que també es «preocupa» d'ell. No és suficient l'atenció bio-psico-social —molt desenvolupada—, si no es fa des d'una perspectiva individualitzada tant de la persona com dels seus problemes. L'Església també col·labora en aquest camp, però ha de fer un pas més i cercar respostes a la «preocupació» per la persona gran: respondre a les

necessitats espirituals que poden sorgir, col·laborar en l'acompanyament i la prestació d'ajut integral —tant materialment, èticament i espiritualment—, donant un reeiximent de la seva dignitat, tot evitant l'aïllament, la pobresa i la solitud.

Aquest acompanyament ens apropa al bon samarità i ens fa tenir una actitud humanitària i solidària amb el proïsme, donant resposta a l'interrogant del jove del text evangèlic. Aquesta perspectiva fa que l'anàlisi de la situació de la persona gran dins de la nova evangelització es converteixi en una exigència inexcusable a comprometre's a treballar en el seu favor cercant respostes a totes les seves demandes i, de manera especial, a les seves necessitats espirituals.

Per tant, l'evangelització, a través del missatge i de la presència, consisteix a ser, aparèixer i actuar des d'una actitud misericordiosa —tal com demana el papa Francesc—, com a signe revelador de l'amor gratuït de Déu vers els homes i, de manera especial, els més fràgils i vulnerables.

Pastoral de l'ancianitat

La pastoral de la persona gran ha de tenir per objectiu la promoció humana integral i donar resposta a la gran qüestió: què ha de fer i què fa l'Església per la persona gran, de manera organitzada, des de la realitat de les seves necessitats fonamentals? El punt de partença és l'anàlisi de la seva situació concreta, per poder fer una reflexió teològica-pastoral, i acabar

cercant directrius per poder apropar la nova evangelització a aquesta realitat. Entre altres, proposem:

- Reflexionar sobre les diverses possibilitats respecte a la persona gran, considerant el ventall de realitats que es troben, on el comú denominador sigui una actitud digna vers ells, des de la perspectiva social i pastoral.
- Promoure accions que ajudin tots aquells que acompanyen la persona gran i fer més comprensible aquesta missió.
- Cercar accions perquè les persones grans puguin sentir l'amor i la preocupació de l'Església que l'acompanya en el descobriment del projecte de Déu en la seva vida.
- Avivar la consciència de la persona gran que encara és necessària per aconseguir el pla de Déu en el món i en la societat, per ser encara gestor de la seva pròpia vida, descobrint les pròpies possibilitats i potencialitats, convertint-se, alhora, en bon samaritàns d'altres.
- Convidar tots aquells que treballen en l'acompanyament de les persones grans, tant en institucions eclesials com públiques, a fer-ho des d'una perspectiva humanista i propera a l'evangeli.
- Tenir present l'obligació que té l'Església d'atendre la persona gran en les diferents situacions que es poden presentar: malaltia, invalidesa i proximitat a la mort, estant en sintonia amb el mateix Jesús, que s'identifica amb el malalt fràgil i vulnerable. «... Vaig estar malalt i em vingüereu a

converteixi en una autèntica llar, on es respiri i es visqui en una autèntica relació de família.

Des de sempre he estat relacionat amb el món de la gent gran, descobrint la pèrdua, la vulnerabilitat i la fragilitat, però també veient que són persones amb una gran experiència i passat, un present fugaç i un futur de curt recorregut, de les quals es pot aprendre encara molt.

A molts els he conegut en centres residencials, on estan envoltats de les últimes novetats tecnològiques i de confort, però on manca, encara, una vivència d'escalf humà. I per què no dir-ho? Amb molts professionals que estan allí com a simples professionals: guanyen un sou i no fan el pas d'entrar en l'interior d'aquestes persones. Això és un problema, perquè el que fan és «deshumanitzar» aquests espais on les persones grans enfilen el camí vers el capvespre de la seva vida.

El repte de l'Església en aquest segle XXI ha de ser conscienciar els centres gerontològics que cal humanitzar el servei a aquestes persones, en totes les seves necessitats, fent un pas més, cercant aquest plus. Em refereixo a no simplement assistir-los en el cos, en la ment, sinó, fins i tot, en el cor. Ens cal arribar al més profund de la seva persona —veure les seves pors, les seves tristeses, les seves incerteses, les seves fragilitats—, per ajudar-los a caminar amb seguretat en aquest tram del camí, com ells requereixen ser atesos.

No faig més que expressar el pensament del papa Francesc que va enunciar en la festa dels ancians celebrada a Roma el 28 de juny del 2014: «Que les residències de persones grans siguin realment llars i no pas presons. I que siguin realment per a les persones grans i no pels interessos d'altres»; «les residències no han de ser institucions on les persones grans visquin oblidades»; «les residències haurien de ser pulmons (...) i santuaris d'humanitat en un país, en un barri, en una parròquia.»

Hi ha una certa «gerontofòbia» que porta a un cert desconcert de cara al futur

L'Església se situa al costat de les persones grans amb una orientació més evangèlica i comunitària

La pastoral de la persona gran ha de tenir per objectiu la promoció humana integral

visitar» (Mt 25,36). I il·luminar des de la fe les situacions properes a la mort, posant la nostra esperança en l'exemple de Jesús: Ell va donar la vida amb la promesa de tenir vida en abundància.

El paper de les parròquies

La parròquia és el marc normal on els cristians vivim i alimentem la

nostra fe i on donem testimoni de la nostra vida cristiana. La realitat cristiana es fonamenta en l'acció evangelitzadora i activa del missatge de Jesús: «Aneu, prediqueu la Bona Nova i guarieu malalts.» Per tant, l'anunci de la paraula, la celebració i l'acció caritativa són el cor de la comunitat parroquial en totes les etapes de la vida dels cristians.

Respecte al món de la persona gran s'ha de tenir com a principi fonamental l'acompanyament d'aquesta realitat des d'una atenció integral i harmònica. Des de la parròquia s'ha de construir un pla per enfortir els valors, la riquesa espiritual i anunciar un missatge d'una vellesa digna, activa i participant. Des d'aquesta perspectiva s'ha de promoure una pastoral específica que promogui la comunió entre les diferents generacions que hi conviuen. Podem destacar:

- Fer que la comunitat parroquial sigui un referent de continuïtat del missatge guaridor de Jesús.
- Establir una relació significativa i propera de les persones grans i la comunitat parroquial.
- Promoure l'acompanyament espiritual i humà integral des d'una relació de confiança i d'acollida.
- Fer les persones grans membres actius de les accions pastorals, convidant-los a cercar grups entre ells, per convertir-la en una pastoral de les persones grans i no per a les persones grans.
- Promoure la formació de persones que acompanyin.

La necessària «humanització» de les residències

És necessari garantir una vida digna a totes les persones grans, tant en la seva llar com en una institució. Promoure aquesta dignitat intrínseca constitueix el fonament últim de tota acció humanitzadora i és la base fonamental de tota acció que vol veure en l'altre un samarità i acompanyar-lo a ser un mateix.

En aquest punt també cal tenir present que les persones grans no sols tenen necessitats materials i mèdiques, sinó també afectives, emocionals. Així doncs, el repte és que la difícil realitat de viure en un centre residencial es

Tradició i qualitat al servei de l'hostaleria des de 1880

Venda
T 93 318 14 95
F 93 412 44 45
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer
T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08030 Barcelona

CASA GAY S.A.

www.casagay.com

Crítica literària

«La sàvia del Rin»

El llibre se centra en una figura de moda dins de l'Església catòlica: santa Hildegarda de Bingen. Va ser una gran teòloga, mística, escriptora, abadessa monacal, poeta, científica i música compositora. Aconsellava sàviament els homes de l'Església, que admiraven els seus coneixements. Va ser coneguda com la «sàvia del Rin» i com la profetessa teutònica. La reclamaven per solucionar problemes i dificultats teològiques i científiques. Va ser declarada doctora de l'Església per Benet XVI el 7 d'octubre del 2012 juntament amb sant Joan d'Àvila en la missa d'obertura de la XIII Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes, i així es va tornar a promoure's el seu testimoni dins de l'Església.

Hildegarda neix l'any 1098 en el si d'una família noble alemanya. De petita va ser lliurada com a oblata i dedicada al res del Salteri i a l'aprenentatge del llatí, dins d'una profunda educació monàstica. Des de nena va tenir una salut delicada i constitució física feble, propensa a malalties; experimentava visions constants. Als quaranta-dos anys va tenir un episodi més fort de visions i les va plasmar al llibre titulat

CRISTINA SICCARDI

Hildegarda de Bingen. Mística y científica
San Pablo, 2017, 328 pàg.

Scivias (Coneix els camins).

El llibre també recull el seu pensament teològic i científic. En la base del seu pensament podem albirar patristica llatina. S'hi ha detectat la influència de sant Agustí i sant Isidor de Sevilla. S'hi ha reflectit la influència de Pastor de Hermas i de Boeci. Se li ha detectat un gran bagatge cultural clàssic provinent de Ciceró, Lucà i Sèneca. De les obres escrites per Hildegarda destaquen, en el camp teològic, *Scivias*; en el de la moral, *Liber vite meritorum*, i en el de la cosmologia i teodicea, *Liber divinorum operum*.

Hildegarda també va ser una gran científica de l'època. Va estudiar ciència i va escriure obres de caràcter científic, com el titulat *Liber simplicis medicine*, on ens exposa coneixements de medicina sobre les propietats curatives de les plantes des d'una perspectiva holística. Un altre llibre

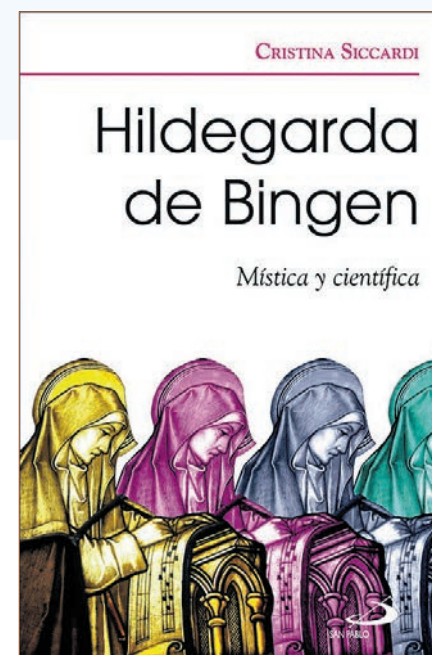
seu d'interès científic i mèdic és el titulat *Liber composite medicine*, que aborda l'origen de les malalties i el seu tractament.

Cristina Siccardi en el seu llibre sobre la santa també ens parla de les seves cartes. L'important epistolari no ens deixa indiferents. Al voltant de 300 cartes on Hildegarda toca temes tan variats com teologia, espiritualitat, política, remeis curatius, consells sobre vida monàstica i clerical, entre molts altres temes que li consultaven personatges importants contemporanis seus.

Hildegarda influeix en la cultura moderna. Ha dut el món de la cultura a fer-li diferents homenatges. L'església parroquial d'Eibingen, on reposen les relíquies d'aquesta santa, va ser reconstruïda el 1932. L'expressionista Ludwig Baur va dissenyar els vitralls de les finestres d'aquesta església en

Joan Manel
Gutiérrez
Delgado

Llicenciat en
Filosofia i Dret
horuslive@live.com

què es representen algunes de les visions de l'abadessa. L'abadia de Santa Hildegarda forma part del paisatge cultural de la Vall Superior del Rin Mitjà, declarat patrimoni cultural de la humanitat per la Unesco el 2002.

Crítica cinematogràfica

Odi enterrat

LAND OF MINE

Direcció i guió:

Martin Zandvliet

Repertiment: Mikkel Boe
Folsgaard, Joel Basman, Laura
Bro, Louis Hofmann, entre
altres.

Música: Sune Martin

Dinamarca, 2015, 100 minuts

Si la guerra sempre ha estat font d'inspiració inesgotable per al cinema, el seu tractament en la pantalla ha estat pres des de moltes perspectives. *Land of mine* és una obra interessantíssima que explora la humanitat o inhumanitat d'uns personatges marcats per l'odi amb la guerra malgrat que ja hagi acabat.

L'argument es basa en un fet històric. El maig del 1945 un grup de soldats alemanys és conduït fins a una platja en la qual hi ha milers de mines que han escampat els nazis. En una situació d'humiliació total aquests nois (alguns gairebé uns nens) són obligats a esgarrapar la terra de la platja per descobrir i desactivar les mines que troben; és clar que en alguna ocasió la mateixa imperícia dels nois fa que siguin víctimes d'aquestes bombes i morin o quedin mutilats. Al capdavant d'aquesta operació carregada de sadisme hi ha el sergent Rasmusen, un home que sent un odi profund vers

tots els alemanys després d'haver patit cinc anys d'ocupació nazi al seu país. La relació d'aquest soldat cruel amb els adolescents que es juguen la vida desactivant les bombes que els seus compatriotes han deixat constitueix l'eix de la pel·lícula.

En la seva tercera pel·lícula, el director danès Martin Zandvliet fa una dissecció moral dels seus personatges des de la primera escena: una columna de soldats alemanys són conduïts escortats i trencats a un destí incert. El sergent Rasmusen, que veu com un d'aquests soldats porta una bandera danesa, s'hi llança i li clava una pallissa sense pietat.

En la segona escena apareixen

els deu adolescents encarregats de desactivar les mines. La vida d'aquests nois no importa a ningú; no els veuen com a persones, són purs instruments per desactivar bombes; si un mor, se'n busca un altre; si un queda mutilat, se'l deixa morir.

En els ulls d'aquests adolescents, però, es reflecteix la por, la incertesa, la soledat i la impotència dels vençuts. Són orfes de tot, no tenen ningú, només tenen enemics. I aquí hi ha el drama moral que ens mostra la pel·lícula; la guerra ho ha canviat tot. Res a veure la ferocitat de Rasmusen amb la Dinamarca lliure i civilitzada que va suportar l'horror de l'ocupació alemanya, res a veure els adolescents

germans amb la crueltat del seus compatriotes nacionalsocialistes. Tot ha canviat per la guerra, no hi ha bons ni dolents, tots són víctimes de l'odi. Tot està preparat perquè la rancúnia i la set de venjança es rabegin en uns nens del bàndol perdedor.

La relació d'aquest sergent assecat de venjança amb aquests nens inofensius va evolucionant. Les bufetades i els càstigs que infringeix Rasmusen als nois espantats donen lloc al diàleg i als detalls del caràcter humà. Entre els adolescents alemanys i el soldat danès hi haurà, malgrat tot, una recerca de les esclertes d'humanitat que quedi en ells i que la guerra no hagi pogut destruir del tot.

Des de l'inici brillant, la pel·lícula atrapa l'espectador i l'obliga a assistir a una dura reflexió sobre la inhumanitat i la inutilitat dels conflictes bèl·lics. L'enemic és un ésser humà, ens diu el director, i si no hi ha intents de reconciliació la guerra sempre es perd, tot i que sigui en el bàndol vencedor.

Amb un guió molt ben travat i unes interpretacions convincents, *Land of mine* és una excel·lent pel·lícula antibèl·licista, que defensa brillantment la recerca permanent de la pau. Zandvliet ens ofereix un film apassionant, entretingut, tens i profund... un film que convida a mirar als ulls els éssers humans per cercar les esclertes en les quals sobresurt la bondat.

Josan Montull

Salesià

Des del carrer

Mn. Francesc Raventós, vicepostulador de la causa de canonització del beat Pere Tarrés

«Cal imitar les virtuts del beat Pere Tarrés»

Miquel Àngel Codina

Fa uns quants mesos, Mn. Francesc Raventós i Pujol va celebrar els seixanta anys de la seva ordenació sacerdotal. Segons explica, «vull continuar treballant per l'Església, assemblant-me més a un cartoixà que a un prevere, en plena activitat i amb l'esperança de seguir fent el bé i poder veure, un dia en aquest món, la canonització del beat Pere Tarrés». Va estar durant quaranta-tres anys com a rector de la Residència Sacerdotal Sant Josep Oriol. Nomenat el 1996 canonge de la catedral de Barcelona, Mn. Raventós és el vicepostulador de la causa de canonització del beat Pere Tarrés.

En quin moment es troba la causa de canonització del Dr. Pere Tarrés?

Podríem dir que estem a l'última etapa del procés. Des del 1975 que es treballa en aquesta causa. Es va fer tot el que calia per ser declarat beat: declaracions dels testimonis sobre la vida i virtuts exemplars del Dr. Tarrés, estudi sobre els seus escrits i presentació, estudi i aprovació d'un fet miraculós. Un cop el Dr. Tarrés va ser declarat beat, es van recollir tots els escrits sobre gràcies rebudes per la seva intercessió. De totes elles, darrerament s'ha estudiat i aprovat, pel tribunal constituït al bisbat de Terrassa, un altre fet miraculós, condició indispensable per seguir endavant, i ha estat presentat a la Congregació Romana per a les Causes dels Sants. Allà han de confirmar que el que s'ha aprovat a Terrassa és correcte i llavors vindrà la canonització.

La postuladora a Roma, la Dra. Silvia Corrales, hi treballa amb molt interès. També sospesen la devoció que hi ha envers el beat per part del poble cristià. No se sap mai el temps que poden tardar els estudis de Roma. L'Església no té pressa.

Quins són els elements que voldria destacar de la personalitat del beat Pere Tarrés?

En primer lloc, el seu amor total a Déu (*Amat* com ell l'anomena) fins a oferir-se com a víctima en bé dels ger-

mans. Com a conseqüència d'aquest amor, cal esmentar la seva donació total a favor dels altres. Com a metge, veia Crist en els malalts i els tractava amb competència científica i amb gran delicadesa com si ho fes al mateix Crist, i així ho va fer fins i tot en el front quan atenia els ferits. Com a dirigent de la Federació de Joves Cristians, va treballar incansablement per aconseguir una joventut sana i cristiana. Posteriorment, com a sacerdot, va actuar amb gran amor i zel, semblant el bé allà on anava, en unes jornades esgotadores en què harmonitzava una activitat sorprenent amb una vida interior que traspuava per tot arreu. Nombroses són les seves virtuts: la gran responsabilitat en tot el que feia, una disponibilitat total a ajudar els qui ho necessitaven, el seu desprendiment fins a quedar-se amb el mínim i la defensa de la puresa i castedat, en la qual veia el fonament de la grandesa material i espiritual dels pobles.

El beat Pere Tarrés és un model

per a la societat d'avui?

Sí, ho diuen els nostres pastors. Per citar-ne alguns, el cardenal Jubany el va definir com a «testimoni perenne d'una fe i un amor profundament viscuts». El papa Joan Pau II ens va dir als pelegrins a Loreto amb motiu de la beatificació: «El nou beat significa un gran honor per a la vostra terra. La seva figura com a home, metge i prevere és un exemple lluminós per als cristians del nostre temps.» El bisbe Joan Carrera manifestava a *Catalunya Cristiana*: «La figura exemplar del beat Pere Tarrés ens brinda tres pistes segures d'acció en aquest temps d'incerteses.» L'arquebisbe Jaume Pujol, de Tarragona, en el seu escrit *Als quatre vents* del 30 de juliol, escrivia: «Va deixar empremta ensenyant molta gent a estimar el que considerava un llibre obert de l'amor de Déu per les seves criatures.» El Dr. Tarrés és molt actual pel seu desprendiment dels diners, per la valoració i el sentit que el dolor té en la vida de cada persona, per la

importància en la vida dels joves del propi domini en la castedat, per saber descobrir Déu en la natura...

Catalunya Cristiana publica periòdicament la secció «Enraonar sobre el beat Pere Tarrés», de la qual vostè és l'autor. Quin és l'objectiu principal?

A l'Arxiu Tarrés s'han anat catalogant nombroses declaracions i testimonis de familiars, amics i devots del beat. Molts d'ells recorden fets i anècdotes del Dr. Tarrés viscuts per les mateixes persones que els van explicar. És un material riquíssim que dona a conèixer molts punts de la seva vida. Era una llàstima que tot aquest material inèdit quedés tancat a l'Arxiu i no fos conegut per aquelles persones interessades a conèixer el beat. Per això vam demanar a *Catalunya Cristiana* la publicació d'aquests records i així ampliar més el coneixement que hi ha sobre la figura del beat Tarrés i fomentar que siguin imitades les seves virtuts.

Rauxa

Vall de llàgrimes

Eduard Brufau

«Vall de llàgrimes»... Aquesta expressió del Salve Regina referida al món desperta malfiança si és interpretada erròniament com a simple resignació o com un pessimisme autocomplaent. En realitat aquestes paraules ens recorden que el nostre món es troba en un estat de desgràcia, que el mal i el patiment no poden ser oblidats perquè existeixen de debò, i que tots i cadascun dels homes en som partícips i alhora víctimes.

És indubtable que com a obra del creador el món és bo i que l'home, a més, és imatge de Déu. Ara bé, hi ha moments concrets en què col·lectivament se'ns fa plenament manifest que vivim literalment en una vall de llàgrimes.

Davant de certs esdeveniments una ànima normal no pot fer més que experimentar una tristesa i un dolor infinits: que uns pares perdin inesperadament un fill encara jove que ja no veuran fer-se adult, que la persona estimada mori en un atemptat cruel en un lloc quotidià aparentment segur... És aleshores que s'obre una dimensió fosca que ens depassa, i ens assalta una pregunta obsessiva que no obté resposta: «per què...?»; aquí només hi ha lloc per al plor. Però malgrat tot el patiment, en el cor de la més fosca de les nits continua encesa la certesa menuda i tanmateix indestructible que val la pena viure i estimar aquesta vall de llàgrimes.